

Edycja 2019

Czempioni narodowi

Jak wspierają innowacje

AUTORZY

Adam Czerniak
główny ekonomista

Leszek Baj
starszy analityk ds. gospodarczych

Wojciech Pawłuszko
starszy analityk ds. prawnych

WSPÓŁPRACA

Monika Helak

REDAKCJA

Marcin Bąba
Maciej Michalik

PROJEKT GRAFICZNY

Max Belina Brzozowski
Kinga Pałasz

Partnerem raportu jest Polpharma S.A. Opracowanie jest bezstronne i obiektywne, a partner nie miał wpływu na jego tezy ani wymowę. Przygotowany przez zespół Polityki Insight raport powstał z inspiracji New Story. Wszystkie prawa zastrzeżone.

POLITYKA
INSIGHT

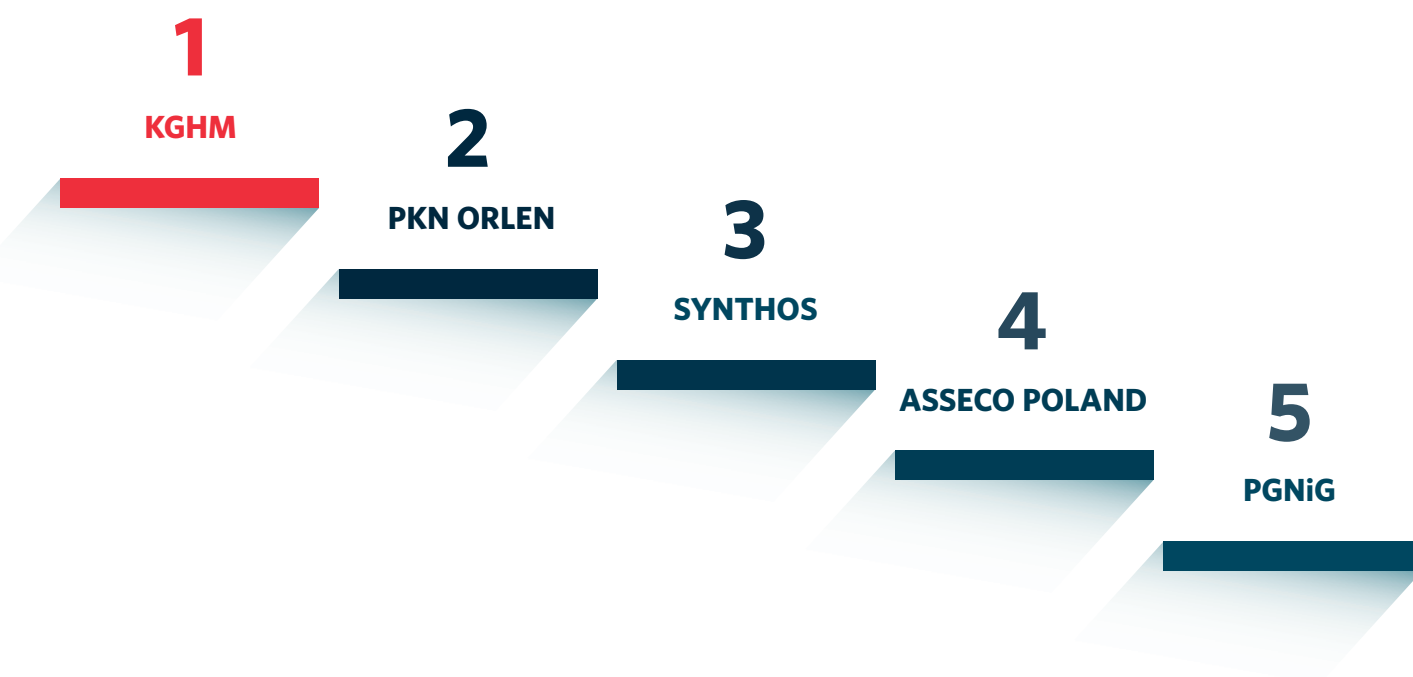
Polityka Insight to pierwsza w Polsce platforma wiedzy dla liderów biznesu, decydentów politycznych i dyplomatów. Działa od pięciu lat i ma trzy linie biznesowe: wydaje serwisy analityczne dostępne w abonamentach (PI Premium, PI Finance i PI Energy), przygotowuje opracowania, prezentacje i szkolenia na zlecenie firm, administracji publicznej i organizacji międzynarodowych oraz organizuje debaty tematyczne i konferencje.

www.politykainsight.pl

Warszawa, maj 2019 r.

Spis treści

Pierwsza dziesiątka rankingu czempionów narodowych	4
Czym są innowacje	7
Jak kraje wspierają innowacje	8
Budowanie kultury innowacyjności	16
Współpraca nauki i biznesu	17
Działania podjęte w Polsce	18
Innowacyjność w Unii Europejskiej	19
Rekomendacje	20
Jakie cechy powinien mieć polski narodowy czempion	23
Ranking polskich narodowych czempionów	24
Zmiany w porównaniu z poprzednią edycją rankingu	28
Klasyfikacje czempionów w poszczególnych kategoriach	30
Gospodarka	30
Branża	32
Zagranica	34
Innowacyjność	35
Klasyfikacja czempionów według głównych sektorów gospodarki	36
Klasyfikacja czempionów według własności firmy	39
Pełne wyniki badania	40
Gospodarka	42
Branża	44
Zagranica	46
Innowacyjność	47
Aneks metodyczny	48
Bibliografia	52
Podziękowania	54

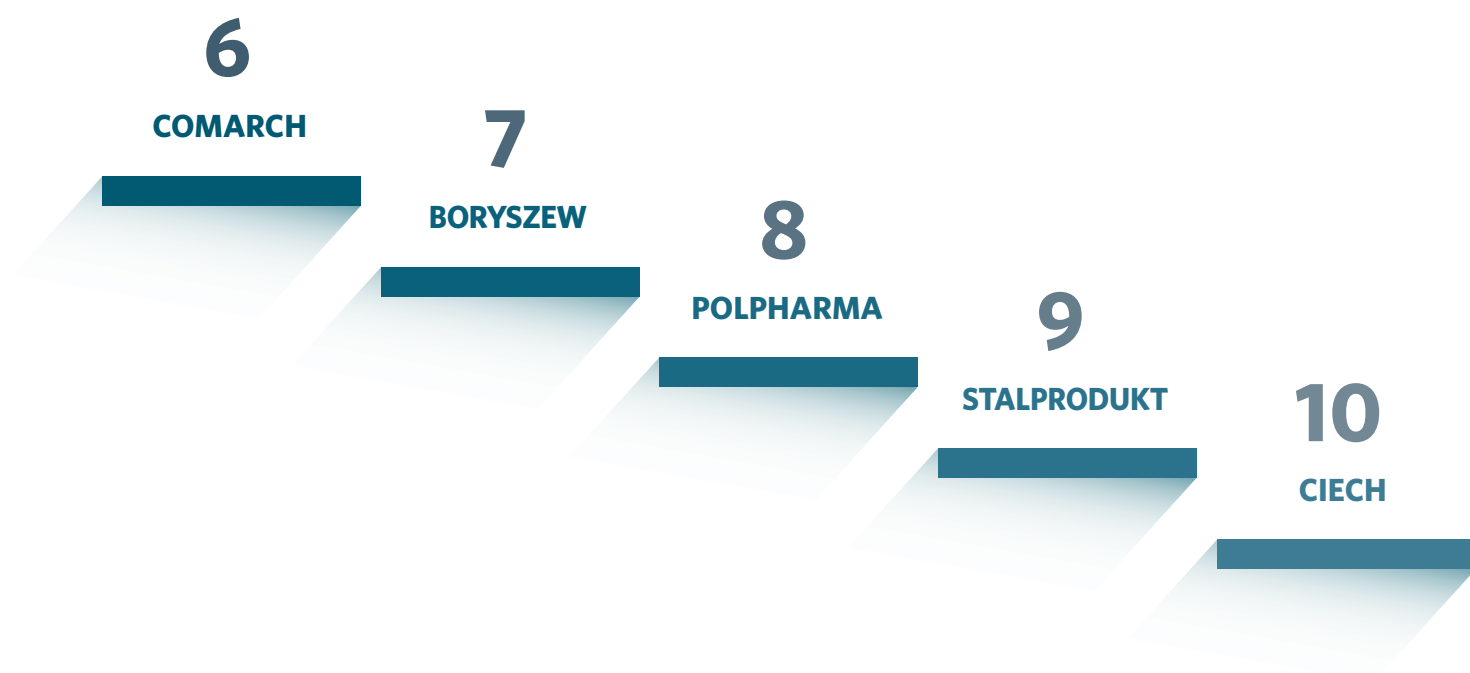

- Prezes*
- Siedziba
- ✕ Zatrudnienie
- ◆ Wartość dodana**
- ROA
- ★ Udział sprzedaży na rynki zagraniczne
- Główna branża
- ◻ Miejsce w rankingu 2018

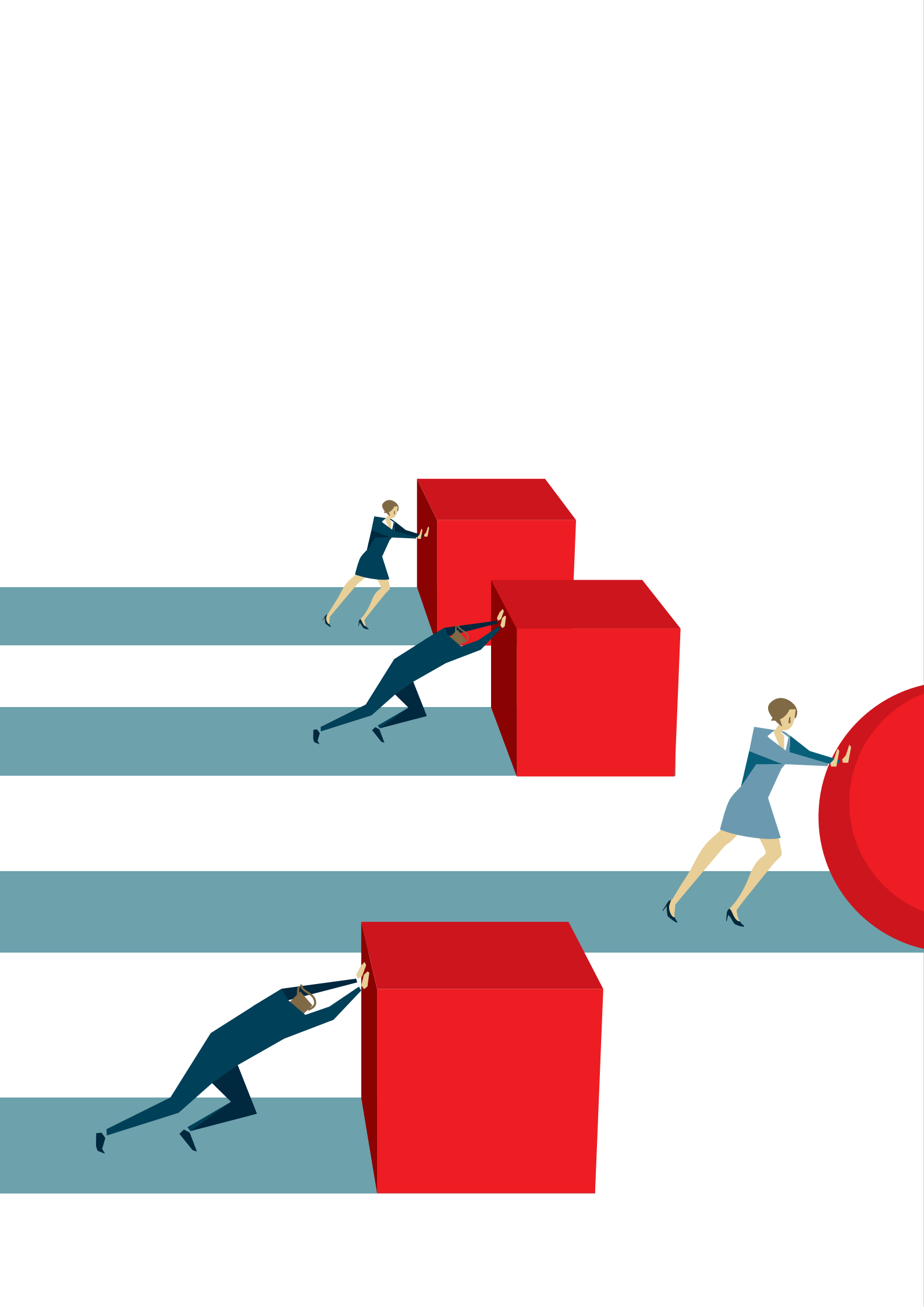
	● Marcin Chludziński	Daniel Obajtek	Zbigniew Warmuz	Adam Góral	Piotr Woźniak
○	Lubin	Płock	Oświęcim	Rzeszów	Warszawa
✕	34 053	20 262	2 975	24 053	24 694
◆	10 041	9 930	1 725	3 517	9 428
○	4,5	11,8	10,6	4,0	6,1
★	73%	56%	68%	80%	19%
●	Wydobycie rud metali nieżelaznych	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej	Produkcja kauczuku syntetycznego w formach podstawowych	Działalność związana z oprogramowaniem	Handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym
◻	1	2	5	7	3

* na dzień 17 kwietnia 2019 ** obliczenia własne
Dane finansowe za 2017

Pierwsza dziesiątka rankingu czempionów narodowych

Janusz Filipiak	Piotr Lisiecki	Markus Sieger	Piotr Janeczek	Dawid Jakubowicz
Kraków	Warszawa	Starogard Gdański	Bochnia	Warszawa
5 541	10 135	5 967	6 088	3 876
503	1 369	917	769	863
2,9	5,0	-3,1	7,0	8,5
58%	64%	20%	40%	58%
Działalność związana z oprogramowaniem	Produkcja aluminium	Produkcja substancji farmaceutycznych i leków	Produkcja wyrobów płaskich walcowanych na zimno	Produkcja podstawowych chemikaliów nieorganicznych
8	10	6	20	4

Czym są innowacje

Innowacja jest nowym lub udoskonalonym produktem lub procesem (albo ich połączeniem), który różni się znacząco od poprzednich produktów lub procesów oferowanych przez dany podmiot. Kluczowe jest, by nowy produkt, usługa lub proces były wdrożone i dostępne dla użytkowników. (OECD, Eurostat).

Skuteczne budowanie ekosystemu sprzyjającego powstawaniu innowacji zależy od wielu czynników: przyjazności otoczenia regulacyjnego, dostępności wykwalifikowanych pracowników, łatwości prowadzenia biznesu, jakości edukacji, współpracy nauki i biznesu, dostępu do finansowania, zachęt ze strony państwa czy dostępności i wykorzystania nowoczesnych technologii.

Współwystępowanie powyższych czynników z reguły dotyczy najbardziej rozwiniętych państw. To dlatego na szczycie rankingów innowacyjności znajdują się Szwajcaria, Holandia, Szwecja (Global Innovation Index 2018), Niemcy i Stany Zjednoczone (The Global Competitiveness Report 2018) czy Szwecja i Dania (European Innovation Scoreboard 2018).

Innowacyjność od lat jest piątą achillesową Polski. W 2017 r. wydatki na badania i rozwój wzrosły do poziomu 20,6 mld zł (+14,6 proc. wobec 2016 r., GUS), ale wciąż stanowią zaledwie 1,03 proc. PKB, co jest jednym z gorszych wyników spośród państw Unii Europejskiej. Średnie wydatki na badania i rozwój w Unii przekraczają bowiem 2 proc. PKB. W Niemczech firmy, instytucje rządowe i uczelnie co roku na B+R wydają ok. 100 mld euro, czyli ponad 20 razy więcej niż w Polsce. Więcej niż Polska na badania i rozwój przeznaczają duże globalne koncerny, np. Samsung - ponad 13 mld euro w 2017 r. (Raport finansowy Samsunga za 2017 r.).

Polskie firmy przestały budować swoją konkurencyjność w oparciu o niską cenę produktów i na rynkach międzynarodowych przebijają się jakością czy designem. By wdrożyć produkty, które miałyby szansę na międzynarodowy sukces, muszą z naśladowców stać się prekursorami. Zamiast importować technologie, muszą je tworzyć. Będzie to możliwe, jeśli firmy zwiększą nakłady na innowacje, do czego powinno zachęcać państwo. Wystarczy, że sięgnie po stosowane w innych państwach rozwiązania, które pozwalają stworzyć otoczenie przyjazne innowacjom. Zwiększenie innowacyjności gospodarki jest dla Polski szansą na uniknięcie pułapki średniego dochodu.

Jak kraje wspierają innowacje

Państwowe wsparcie finansowe

Brak zachęt finansowych do inwestowania w badania i rozwój oraz ograniczenia w dostępie do kapitału są częstym problemem krajów, które chcą mieć innowacyjną gospodarkę. W pokonaniu barier pomaga aktywna polityka państwa, która zapewnia finansowanie badań naukowych i dostęp do kapitału dla startupów oraz oferuje ulgi podatkowe zachęcające do zwiększania wydatków na badania i rozwój.

Rządowe wsparcie finansowe dla badań i rozwoju w firmach skupia się na dwóch głównych obszarach – bezpośrednim finansowaniu (granty) i pośrednim (polityka podatkowa). W ostatnich latach kraje OECD coraz częściej wykorzystują drugie rozwiązanie. W 2017 r. ulgi podatkowe stosowało 30 z 35 krajów OECD i 21 z 28 unijnych (OECD, 2018). Według OECD bezpośrednie finansowanie wydatków badawczo-rozwojowych w firmach dominuje w polityce Rosji, Węgier, USA czy Izraela. Preferencje podatkowe stanowią większość wsparcia B+R we Francji, Belgii, Irlandii, czy Holandii.

W Rosji w 2016 r. bezpośrednie finansowanie wydatków firm na badania i rozwój stanowiło 0,38 proc. PKB,

a zachęty podatkowe 0,11 proc. PKB. We Francji proporcja była odwrotna – ulgi podatkowe szacowane były na 0,29 proc. PKB, a bezpośrednie wsparcie wyniosło 0,13 proc. PKB.

Francja oferuje m.in. ulgi podatkowe dla firm inwestujących w badania i rozwój. Przedsiębiorcy od podstawy opodatkowania mogą odliczyć 30 proc. wydatków na B+R do 100 mln euro i 5 proc. powyżej tej kwoty. Dodatkowo francuski rząd wprowadził specjalne rozwiązania dla młodych firm innowacyjnych. To m.in. zwolnienia pracowników działów badawczo-rozwojowych ze składek na ubezpieczenia społeczne, co oznacza mniejsze koszty zatrudnienia naukowców.

Wielka Brytania oraz Irlandia, oprócz ulg podatkowych na B+R, stosują też instrumenty podatkowe wspierające firmy, które już opracowały i wdrożyły innowacje. Brytyjski *Patent Box* oraz irlandzkie *Knowledge Development Box* pozwalają na niższe opodatkowanie zysków płynących z nowych patentów czy własności intelektualnej. W Irlandii stawka CIT wynosi wtedy 6,5 proc. Podobne rozwiązanie (IP Box) od 2019 r. wprowadzono w Polsce (CIT – 5 proc.).

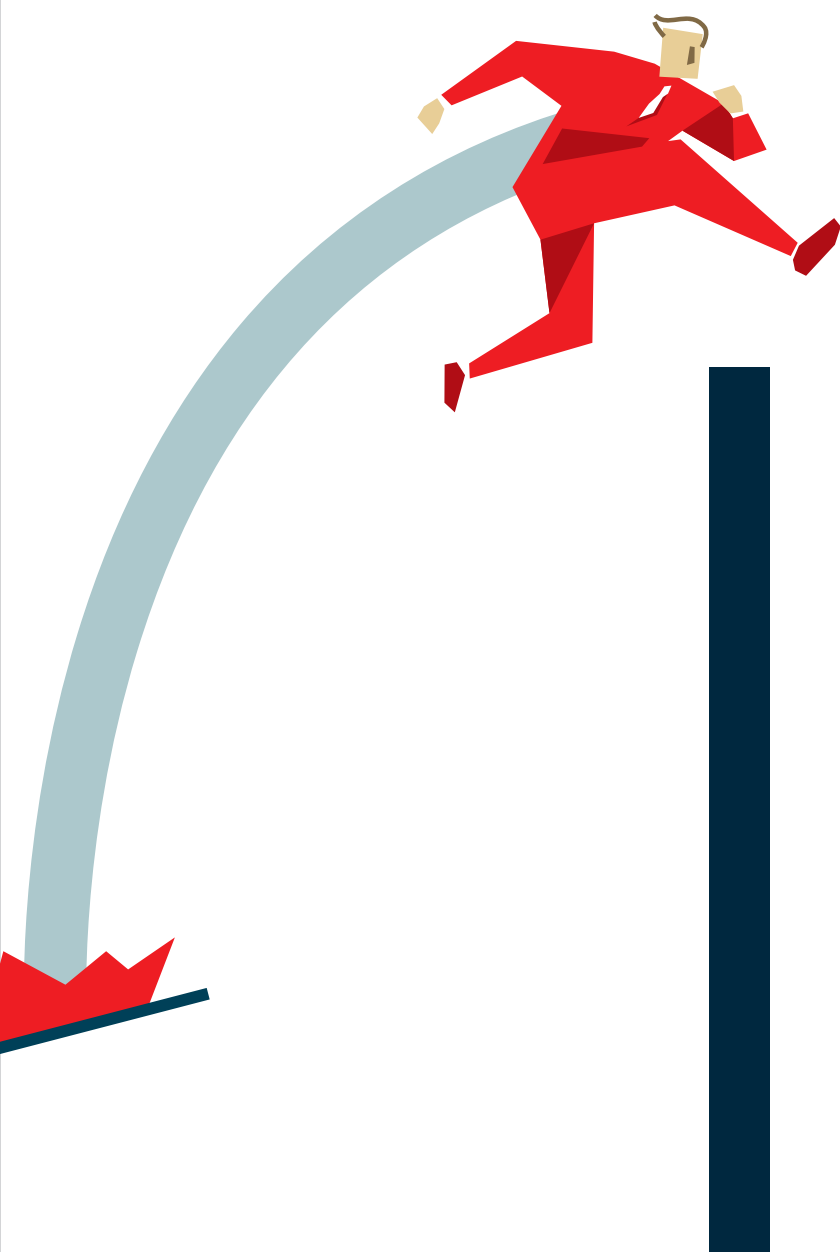
Mobilizowanie prywatnego kapitału

Polityka innowacyjna powinna być prowadzona rozważnie, by państwowe pieniądze nie wypierały prywatnego, efektywniej alokowanego kapitału.

W Stanach Zjednoczonych system finansowania perspektywicznych firm opiera się w dużym stopniu na prywatnych funduszach venture capital. W 2016 r. zainwestowały one 39,4 mld euro, w porównaniu z zaledwie 6,5 mld euro w Europie. Fundusze zapewniają źródło rozwoju innowacyjnych firm w krytycznym dla nich momencie ekspansji. Łatwiejszy dostęp do prywatnego kapitału sprawia, że w USA jest więcej „jednorożców”, czyli startupów, których kapitalizacja

w krótkim czasie przekroczyła 1 mld dol. W 2017 r. w Europie było 26 takich firm, a w USA 109 (Komisja Europejska, 2018).

W Polsce rząd i instytucje skupione w ramach Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju starają się wesprzeć rozwój innowacyjnych firm i jednocześnie pobudzić rynek venture capital dzięki wykorzystaniu funduszy unijnych. Fundusze PFR mają do dyspozycji ok. 2,2 mld zł na finansowanie młodych firm. Będą współpracować z funduszami venture capital, których wkład zwiększy finansowanie do 3,7 mld zł. Wykorzystanie prywatnego biznesu może zwiększyć efektywność inwestycji.

Przyjazne otoczenie regulacyjne

Jednym z istotnych elementów wpływających na wzrost innowacyjności jest system prawny. Istotna jest szybka reakcja ustawodawców, którzy powinni przygotować przepisy odpowiadające na potrzeby i wyzwania nowych sektorów. Pozwala to przyciągnąć przedstawicieli biznesu, którzy swoimi rozwiązaniami pomagają modernizować inne branże – tzw. mechanizm rozprysku (spin-off). Istotną jest też otwartość administracji rządowej na debatę z przedsiębiorcami i chęć projektowania przepisów w formie, która będzie sprzyjać przedsięwzięciom biznesowym.

Piaskownica regulacyjna

Dobrym przykładem współpracy rządu i firm służącej do stworzenia właściwego otoczenia prawnego dla określonego sektora jest piaskownica regulacyjna (*regulatory sandbox*) (D. A. Zetzsche, R. P. Buckley, J. N. Barberis, D. W. Arner, 2017). Sięgają po nią państwa, które chcą wspierać rozwój firm z branży finansowej, które wykorzystują narzędzia informatyczne do prowadzenia działalności gospodarczej (FinTechy, TechFiny oraz InsurTechy).

Prekursorem piaskownicy regulacyjnej była Wielka Brytania, a konkretnie brytyjski regulator rynku finansowego Financial Conduct Authority. W 2015 r. opublikował raport, który wskazywał na potrzebę wprowadzenia narzędzia, które pozwoli zidentyfikować bariery utrudniające prowadzenie innowacyjnego biznesu finansowego opartego na technologiach informatycznych. Śladem Brytyjczyków poszły inne kraje: Australia, Hong Kong, Malezja, Singapur, USA, Szwajcaria, Tajlandia i Zjednoczone Emiraty Arabskie. One również wykorzystują piaskownice regulacyjne,

by dostosować swoje ustawodawstwo do wymogów dynamicznie przekształcającej się branży finansowej.

W październiku 2018 r. polski Urząd Komisji Nadzoru Finansowego ogłosił wprowadzenie piaskownicy regulacyjnej. W założeniu miała być skierowana do startupów, które mają nieprzetestowany innowacyjny produkt lub usługę finansową opartą na nowoczesnych technologiach informatycznych (IT). Z piaskownicy regulacyjnej miały też korzystać podmioty oferujące już pewne rozwiązania na rynku finansowym i które chcą prowadzić dalsze testy, by wypracować nowe usługi lub modele biznesowe. W listopadzie UKNF wyłonił operatorów piaskownicy, którzy stworzą wirtualne środowiska dla firm, umożliwiające testowanie nowych rozwiązań. Prace nad piaskownicą regulacyjną zostały jednak wstrzymane po zmianie władz w KNF dokonanej pod koniec listopada. Jej nowa koncepcja nie uzyskała jeszcze finalnego kształtu.

Kryptowaluty

Innym przykładem obszaru, na którym może powstać przyjazne otoczenie regulacyjne jest szybko rozwijający się handel kryptowalutami (bitcoin, tether, ripple czy ethereum). Niektóre z nich pełnią rolę walut, a inne mają charakter bliższy papierom wartościowym. Dzięki kryptowalutom powstały nowe rodzaje przedsiębiorstw: giełdy (Robinhood, Coinsquare, Coinbase) i kantory kryptowalut, firmy oferujące technologie blockchain, za pomocą których można obracać kryptowalutami czy przedsiębiorstwa produkujące sprzęt do kopania kryptowalut (Bitmain, Canaan, Ebang). Wiele z nich zaczynało jako startupy, które na swoje siedziby wybierają państwa oferujące regulacje prawne im przyjazne. Dla firm rozliczających się za pomocą wirtualnych walut istotny jest m.in. sposób opodatkowania obrotu i zysków, uregulowanie *initial coin offering* (ICO), czyli ofert crowdfundingowych opartych na technologii blockchain czy kwestia anonimowości przy zawieraniu transakcji kryptowalutowych.

Poszczególne państwa podchodzą do regulacji kryptowalut na różne sposoby. Na nowej branży chcą skorzystać

m.in. Malta, Szwajcaria, Dania, Niemcy, Singapur, Słowenia i Zjednoczone Emiraty Arabskie. W marcu 2018 r. na Białorusi zalegalizowano kryptowaluty, a wirtualne kopalnie i kantory zostały zwolnione z podatków do 2023 r. Firmy o podobnym profilu nie uiszczą też danin publicznych w Portugalii, Niemczech i Hongkongu (The Law Library of Congress).

Polska dopiero wprowadza nowe rozwiązania prawne dla kryptowalut. 1 stycznia 2019 r. weszła w życie ustawa, zgodnie z którą przychody z handlu kryptowalutami są kwalifikowane jako kapitały pieniężne lub zyski kapitałowe (19-proc. podatek), nawet jeśli przychody z obrotu będą częścią działalności gospodarczej. Dotychczas były one opodatkowane na zasadach ogólnych (18 lub 32 proc. PIT i CIT) lub według podatku liniowego (19 proc.). Strata z obrotu kryptowalutami nie będzie mogła być odliczona od innych dochodów podatnika. Z kolei na zniesieniu podatku od wymiany walut skorzystają giełdy i kantory kryptowalut. Nabywcy wirtualnych walut nie będą też wpłacać zaliczek na podatek i będzie on rozliczany w zeznaniu rocznym.

Autonomiczne samochody i regulacje kosmiczne

Działania regulacyjne poszczególnych państw mogą stymulować rozwój nowych rozwiązań technologicznych, które znajdują się na wstępnym etapie i dopiero zyskują popularność. Warto zwrócić uwagę na inicjatywy legislacyjne skoncentrowane wokół publicznego użytkowania samochodów autonomicznych.

W tym obszarze prym wiodą Stany Zjednoczone, Niemcy, Wielka Brytania i Holandia, które wprowadziły przepisy dotyczące licencji dla pojazdów poruszających się bez kierowcy, zasad poruszania się po publicznych drogach (odpowiedzialność za kolizję, ubezpieczenia) oraz testowania autonomicznych samochodów w warunkach drogowych. Nowe przepisy wprowadzają też kraje azjatyckie – Singapur, Korea Południowa i Chiny (T. Peng, Global Survey of Autonomous Vehicle Regulations).

Innym przykładem może być inicjatywa Luksemburga – SpaceResources.lu. Dotyczy ona stworzenia przyjaznego otoczenia regulacyjnego i biznesowego zachęcającego firmy i inwestorów z całego świata do zaangażowania się w projekty wydobywania surowców na innych planetach i ciałach niebieskich (górnictwo kosmiczne). Władze Luksemburga chcą wspierać zaawansowane prace B+R w ramach strategii przyciągania wysoko zaawansowanego przemysłu kosmicznego. Luksemburg jest drugim po USA krajem na świecie, który oferuje system prawny regulujący zasady wydobywania i użycia zasobów kosmicznych. Zapewnia prywatnym operatorom prawo do wydobytych surowców pod warunkiem, że ich siedziby są zlokalizowane w Luksemburgu.

Przyjazna administracja

Innowacyjnym firmom łatwiej jest rozwinąć skrzydła w państwach, które inwestują w nowoczesną administrację. To administracja oferująca załatwianie wielu spraw przez internet i dzieląca się danymi publicznymi online, dzięki czemu przedsiębiorcy oszczędzają czas i skupiają się na prowadzeniu swoich firm. Cyfrowa administracja obniża też ryzyko korupcji, bo dużo trudniej jest zatrzeć ślady działań sprzecznych z prawem. Dzięki temu rośnie też stabilność obrotu gospodarczego.

Przykładem kraju, który skupił się na cyfryzacji administracji i całego społeczeństwa, jest Estonia. Projekt budowy e-rządu rozpoczął się w 1997 r., a obecnie 99 proc. usług publicznych jest dostępnych online. Dzięki wprowadzaniu kolejnych cyfrowych udogodnień Estończycy rozliczają podatki przez internet, posługują się e-dowodami, głosują w wyborach przez internet, mają zdalny dostęp do swoich danych medycznych, mogą też internetowo powiadomić policję o wypadku lub niebezpiecznym zdarzeniu. Obcokrajowcy mogą wystąpić

o e-rezydencję w Estonii i rozpocząć swoją przygodę z biznesem w tym kraju.

Estoński rząd pracuje nad nowymi udogodnieniami dla obywateli, które mają jeszcze w większym stopniu dostosować kraj do nowych wyzwań. Jednym z nich jest cyberbezpieczeństwo, które jest szczególnym priorytetem od kwietnia 2007 r., kiedy rosyjscy hakerzy zaatakowali estońskie systemy informatyczne. W wyniku zdarzenia zostały zablokowane strony internetowe parlamentu, ministerstw, banków i środków masowego przekazu. To zachęciło estońskie władze do oparcia infrastruktury o technologię blockchain, by lepiej chronić publiczne sieci informatyczne. Wysiłki Estonii docenił Sojusz Północnoatlantycki, który w 2008 r. zlokalizował w Tallinie Centrum Doskonalenia Obrony Cybernetycznej NATO (NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence - NATO CCD COE) zatrudniające ekspertów od cyberbezpieczeństwa. W 2003 r. w Estonii powstał też komunikator internetowy Skype, który obecnie należy do koncernu Microsoft.

Infrastruktura innowacyjna

Państwa odgrywają ważną rolę we wspieraniu innowacyjności poprzez pomoc w rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury. Nie chodzi tylko o tradycyjną infrastrukturę drogową, kolejową czy lotniczą pozwalającą na zwiększenie mobilności ludzi i rozwój gospodarczy regionów, ale też o infrastrukturę technologiczną pozwalającą na rozwój zupełnie nowych biznesów.

Największym wyzwaniem i szansą w najbliższych latach może być budowa sieci 5G. Internet mobilny 5G ma być nawet sto razy szybszy niż oferowany obecnie LTE/4G i umożliwić przesyłanie danych nawet na poziomie 10Gb/s. Wprowadzenie nowego standardu przyspieszy rozwój internetu rzeczy: komunikujących się ze sobą autonomicznych samochodów, telemedycyny z możliwością przeprowadzania operacji na odległość czy telepracy z możliwością zdalnego sterowania urządzeniami i pojazdami.

Kraje, które pierwsze wprowadzą 5G, zwiększą możliwości rozwoju nowoczesnych firm, co przyciągnie inwestycje i poprawi konkurencyjność gospodarki. Wprowadzenie nowego standardu superszybkiego internetu

będzie wymagało zmian w prawie, uzgodnień z państwami ościennymi (w przypadku Polski, która graniczy z krajami spoza Unii) i wielomiliardowych inwestycji.

Jednym z liderów we wdrożeniu 5G są Niemcy, które w 2017 r. przyjęły „Strategię 5G dla Niemiec”. Według niemieckiego rządu 5G będzie kluczową technologią poprawiającą efektywność firm i administracji, a tym samym przyczyniającą się do wzrostu gospodarczego.

W Polsce w styczniu 2018 r. Ministerstwo Cyfryzacji przedstawiło wstępny projekt strategii wdrożenia 5G. Pomysł skrytykował m.in. Urząd Komunikacji Elektronicznej i pracę nad dokumentem wyhamowały. Ułatwieniem dla budowy w Polsce sieci 5G ma być jednak nowelizacja ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (tzw. megaustawa). W maju 2019 r. przyjął ją rząd, a parlament zajmie się nią latem. Ma ona ułatwić i przyspieszyć inwestycje w sieci szerokopasmowe w Polsce, w szczególności 5G, i zmniejszyć koszty ich realizacji. Resort szacuje, że wdrożenia standardu 5G w Polsce będzie kosztować 10-20 mld zł.

Wsparcie dla małych i średnich firm

Kolejnym istotnym elementem ekosystemu innowacji są prawne narzędzia wspierania małych i średnich przedsiębiorstw. Państwa wprowadzają do swoich porządków prawnych elastyczne formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej, które mają promować pozyskiwanie kapitału od inwestorów i ułatwiać przekształcenia spółek. Jednym z szeroko stosowanych rozwiązań jest rezygnacja z wymogu minimalnego kapitału zakładowego w przypadku spółek handlowych albo jedynie o „symboliczny” kapitał (np. 1 euro).

Niektóre państwa dążą do uproszczenia fuzji i przejęć firm, by ułatwić pozyskiwanie kapitału przez nowe przedsiębiorstwa. Przykładem jest Izrael, który w 2017 r. wprowadził przepisy ułatwiające fuzje i przejęcia firm technologicznych. Chodzi m.in. o ulgi podatkowe na wypadek różnego rodzaju przekształceń spółek i sprzedaży udziałów lub akcji, co pomaga optymalizować działalność gospodarczą pod kątem podatkowym. Ponadto w 2016 r. Izrael wprowadził ulgi podatkowe dla aniołów biznesu inwestujących w startupy technologiczne. Niemiecka giełda utworzyła w 2017 r. nowy parkiet dla MŚP, na którym mogą one pozyskiwać finansowanie dla swojej działalności.

Wsparcie dla MŚP przewiduje też przyjęta w 2014 r. przez Unię Europejską dyrektywa 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych, która wprowadza tryb udzielania zamówienia w postaci partnerstwa innowacyjnego. Nowy mechanizm ma promować zakup innowacyjnych produktów, robót budowlanych i usług przez instytucje publiczne i zachęcać MŚP do udziału w przetargach.

Klasy

Państwa i organizacje mogą wspierać innowacje przez tworzenie klastrów grupujących firmy o zbliżonym profilu, np. lotniczym lub zbrojeniowym. Przykładem jest Europejska Sieć Regionów zorientowanych na Obronność (*European Network of Defence-related Regions – ENDR*) firmowana przez Komisję Europejską. Sieć ma ułatwiać wymianę dobrych praktyk oraz doświadczeń biznesowych i naukowych w zakresie rozwoju technologii podwójnego zastosowania (*dual-use*). Organizuje warsztaty dla firm dotyczące pozyskiwania finansowania i promuje tworzenie partnerstw biznesowych, które mogą startować w przetargach w państwach członkowskich UE.

Wśród podobnych przedsięwzięć można wskazać powstałą w 2001 r. Europejską Badawczo-Innowacyjną Sieć Regionów (*European Regions Research and Innovation Network – ERRIN*), która liczy 130 członków; Sieć Europejskich Regionów Stosujących Technologie Kosmiczne (*Network of European Regions Using Space Technologies – NEREUS*) i powstałą w 2015 r. Europejską Regionalną Sieć Startupów (*Startup Europe Regions Network – SERN*). Na budowę klastrów przemysłowych stawiają też Chiny, które rozwijają podobne formy współpracy m.in. w przemyśle stalowym, kosmicznym, informatycznym, elektronicznym i w obszarze sztucznej inteligencji. Chiny planują też do 2020 r. stworzyć 19 superklastrów regionalnych o zróżnicowanych specjalizacjach (World Economic Forum).

Specjalizacje branżowe

Państwa promują innowacyjność przez wspieranie firm z wybranych branż, które uznają za perspektywiczne lub strategiczne. Izrael postawił na rozwój zaawansowanych technologii wojskowych. Nowe rozwiązania w obszarze wojskowości stały się w latach 70. katalizatorem rozwoju firm tworzących technologie cywilne i podwójnego zastosowania. Budowa samolotu Lavi, mimo upadku projektu w 1987 r., pozwoliła inżynierom zdobyć kompetencje w elektronice, aerodynamice, fizyce czy materiałoznawstwie.

Obecnie trzy izraelskie firmy znajdują się na liście 100 największych producentów uzbrojenia, którą przygotowuje Sztokholmski Instytut Badań nad Pokojem (SIPRI). Są to: Elbit Systems (28 miejsce), Israel Aerospace Industries (41) oraz Rafael (45), a łączna wartość ich sprzedaży sięgnęła w 2017 r. 7,9 mld dol. i jest porównywalna z wynikami firm z Niemiec i Japonii (SIPRI Fact Sheet, grudzień 2018). Izraelskie firmy korzystają na licznych krajowych zamówieniach oraz zdywersyfikowanych kierunkach eksportu. Specjalizują się w produkcji m.in. zaawansowanej elektroniki, optoelektroniki, skomputeryzowanych systemów komunikacji, ciężkich pojazdów opancerzonych i czołgów, dronów, systemów artyleryjskich, systemów raketowych czy systemów zarządzania polem walki.

W technologii obronne inwestuje również Rosja, której firmy odpowiadają za 9,5 proc. globalnej wartości sprzedaży uzbrojenia. W zestawieniu 100 największych producentów uzbrojenia SIPRI znajduje się 10 rosyjskich przedsiębiorstw, które w 2017 r. sprzedały sprzęt wojskowy wart 37,7 mld dol. Należą do nich m.in. Almaz-Antiej (10 miejsce, systemy raketowe i radarowe), United Aircraft Corp. (14, samoloty bojowe), United Shipbuilding Corp. (15, okręty bojowe), Tactical Missiles Corp. (23, systemy raketowe), Russian Helicopters (29, śmigłowce bojowe). Rozbudowany rosyjski sektor przemysłowo-zbrojeniowy tworzy miejsca pracy dla ponad 1,3 mln ludzi. W 2014 r. liczył 1 339 organizacji i firm (EUISS, 2017). Rosyjskie firmy inwestują w nowe technologie, by utrzymać dynamikę eksportu i pozostać konkurencyjnymi na globalnym rynku zbrojeniowym. Dzięki temu, że należą do państwa i nie są związane gorsetem unijnych regulacji dotyczących udzielania pomocy publicznej, mogą liczyć na bezpośrednie transfery środków na prowadzenie prac B+R.

Budowanie kultury innowacyjności

Wymyślanie nowych lub znacząco ulepszonych produktów, usług czy procesów wymaga niestandardowego myślenia i określonych umiejętności, np. kreatywności, otwartości na zmiany, determinacji w dążeniu do celu czy skłonności do podejmowania ryzyka. Ich rozwój zależy m.in. od zdolności systemu edukacji do nadążania za trendami społeczno-gospodarczymi.

Uczniowie z Finlandii uzyskują jedne z najwyższych ocen w badaniu PISA (*Programme for International Student Assessment*) organizowanym przez OECD. System edukacji w Finlandii jest nastawiony na kooperację pomiędzy różnymi szkołami. Nauczyciele podlegają ścisłej selekcji, a praca w zawodzie jest wysoko wynagradzana i otoczona prestiżem. W czasie lekcji nauczyciele stawiają na rozwój emocjonalny i społeczny dzieci, a nie tylko naukę według z góry założonego programu. Fińskie szkoły sprzyjają kreatywności dzieci oraz ograniczają ich stres i zmęczenie.

Singapur już w 1997 r. wprowadził inicjatywę „Myślące szkoły, uczący się naród” (*Thinking Schools, Learning Nation*), która miała zachęcić młodych Singapurczyków do uczenia się przez całe życie, rozwoju kreatywnego i krytycznego myślenia. Rząd w Singapurze wychodzi z założenia, że to ludzie są największym zasobem kraju, w który trzeba inwestować.

Edukacja jest też jednym z czynników wpływających na skłonność do ryzyka, która sprzyja innowacyjnym pomysłom. To w Stanach Zjednoczonych, w których porażka nie jest tematem tabu i powodem do wstydu, narodziły się najważniejsze koncerny technologiczne – Apple, Google czy Amazon.

Współpraca nauki i biznesu

Duża część potencjalnych innowacji powstaje na uczelniach wyższych i w ośrodkach badawczych. Problemem jest to, że zbyt często efekty badań naukowych nie są komercjalizowane, m.in. z powodu braku odpowiedniej współpracy nauki i biznesu. Dla uczelni rozwijanie relacji z firmami oznacza dodatkowe źródło finansowania, dla biznesu byłoby źródłem wykwalifikowanych pracowników.

Badania przeprowadzone w 2016 r. na zlecenie Komisji Europejskiej wskazują, że główne bariery rozwoju współpracy nauki z biznesem to m.in. brak świadomości o pro-

wadzonych badaniach, niewystarczające fundusze przeznaczone na wzajemną współpracę, biurokracja, brak czasu ze strony naukowców czy wreszcie wymagania biznesu związane z poufnością badań.

Te same badania pokazują, że współpraca europejskich uczelni i biznesu dotyczy głównie badań i rozwoju, mobilności studentów czy konsultingu. Kooperacji wyraźnie sprzyja doświadczenie naukowców w pracy w biznesie, a im dłużej pracują na uczelniach, tym mniej są skłonni współpracować z firmami.

Działania podjęte w Polsce

Jednym z filarów przyjętej w lutym 2017 r. rządowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) jest zwiększanie innowacyjności polskiej gospodarki. SOR przewiduje, że w 2020 r. wydatki na badania i rozwój w Polsce wzrosną do 1,7 proc. PKB, a w 2030 r. osiągną 2,5 proc. PKB. Choć rząd podjął już szereg działań, które będą sprzyjały wzrostowi innowacyjności, cel na 2020 r. może być trudny do osiągnięcia, a ich efekty będzie widać dopiero za kilka lat.

We wrześniu 2016 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego opublikowało Białą Księgę Innowacji. Zidentyfikowało w niej 58 rozwiązań legislacyjnych i organizacyjnych potrzebnych do przygotowania regulacji służących promowaniu innowacyjności. Część regulacji weszła już w życie lub jest na etapie projektowania.

W 2016 r. weszła w życie **ustawa określająca warunki prowadzenia działalności innowacyjnej** (pierwsza ustawa o innowacyjności), a w 2017 r. nowelizacja niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego działalności innowacyjnej (druga ustawa o innowacyjności). Nowe prawo przewiduje m.in. możliwość odliczania od podstawy opodatkowania do 100 proc. (150 proc. dla centrów badawczo-rozwojowych) kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (koszty kwalifikowane). Możliwość odliczenia kosztów na działalność B+R została wydłużona z trzech do sześciu lat.

Przedsiębiorcy o statusie centrum badawczo-rozwojowego są zwolnieni z podatku od nieruchomości oraz z podatku rolnego i leśnego. Nowe przepisy wydłużyły do 2023 r. wyłączenia podwójnego opodatkowania spółek kapitałowych i spółek komandytowo-akcyjnych zaangażowanych w działalność B+R. W myśl nowych przepisów aport własności intelektualnej i przemysłowej do firmy nie jest już objęty podatkiem dochodowym.

Obowiązująca od połowy 2018 r. **ustawa o wspieraniu nowych inwestycji** obniżyła próg przychodów, przy którym wsparcie publiczne, np. w postaci ulg podatkowych, mogą uzyskać inwestycje w centra badawczo-rozwojowe.

Obowiązujące od października 2018 r. **prawo o szkolnictwie wyższym i nauce** (konstytucja nauki) wprowadza szereg zmian w funkcjonowaniu szkolnictwa wyższego. Nowe przepisy w założeniu mają usprawnić funkcjonowanie uczelni. Priorytetem resortu jest przybliżenie nauki i biznesu, m.in. poprzez doktoraty wdrożeniowe.

W styczniu 2019 r. weszła w życie **nowelizacja ustaw o PIT i CIT** wprowadzająca IP Box (*Innovation Box*). To rodzaj zachęty podatkowej, która może zwiększyć atrak-

cyjność prowadzenia działalności B+R. Dzięki IP Box dochody przedsiębiorców uzyskane z praw własności intelektualnej, nabytych dzięki działalności B+R lub z usług B+R zakupionych od innych podmiotów (ale przez siebie opatentowanych), będą opodatkowane preferencyjną stawką w wysokości 5 proc.

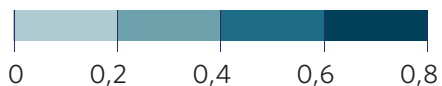
1 kwietnia 2019 r. weszła w życie ustawa o **Sieci Badawczej Łukasiewicz**. Sieć złożona z kilkudziesięciu instytutów badawczych ma m.in. realizować projekty badawcze o dużym znaczeniu dla polityki gospodarczej kraju i wspierać komercjalizację wyników prac B+R. W styczniu sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Piotr Dardziński został pełnomocnikiem rządu do spraw reformy funkcjonowania instytutów badawczych. Od kwietnia 2019 r. został z kolei prezesem Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Urząd Patentowy RP rozważa stworzenie **jednej elektronicznej bazy danych** gromadzącej informacje o technologiach i właścicielach patentów (Narodowy Bank Własności Intelektualnej). Mógłby z niego bezpłatnie skorzystać każdy zainteresowany i łatwiej znaleźć partnera technologicznego. W banku znalazłyby się m.in. informacje o prawach autorskich, patentach, znakach towarowych i krajowych technologiach. Bankiem zarządzałby zapewne Urząd Patentowy, a rząd musiałby wprowadzić regulacje nakładające na firmy obowiązek przekazywania danych o nowych rozwiązaniach i prawach własności intelektualnej. Urząd Patentowy RP chce też udostępnić małym i średnim przedsiębiorstwom płatną usługę polegającą na zidentyfikowaniu istniejącej w firmie własności intelektualnej (IP audit). Pracownicy i eksperci zewnętrzni Urzędu Patentowego RP będą odwiedzać przedsiębiorstwa, badać profil ich działalności i prowadzone prace B+R, a następnie przedstawiać właścicielom raport. Ma to skłonić firmy do lepszej ochrony nowych rozwiązań technicznych. Skomplikowanie przedsięwzięcia powoduje, że Narodowy Bank Własności Intelektualnej ma szansę na powstanie dopiero po 2019 r.

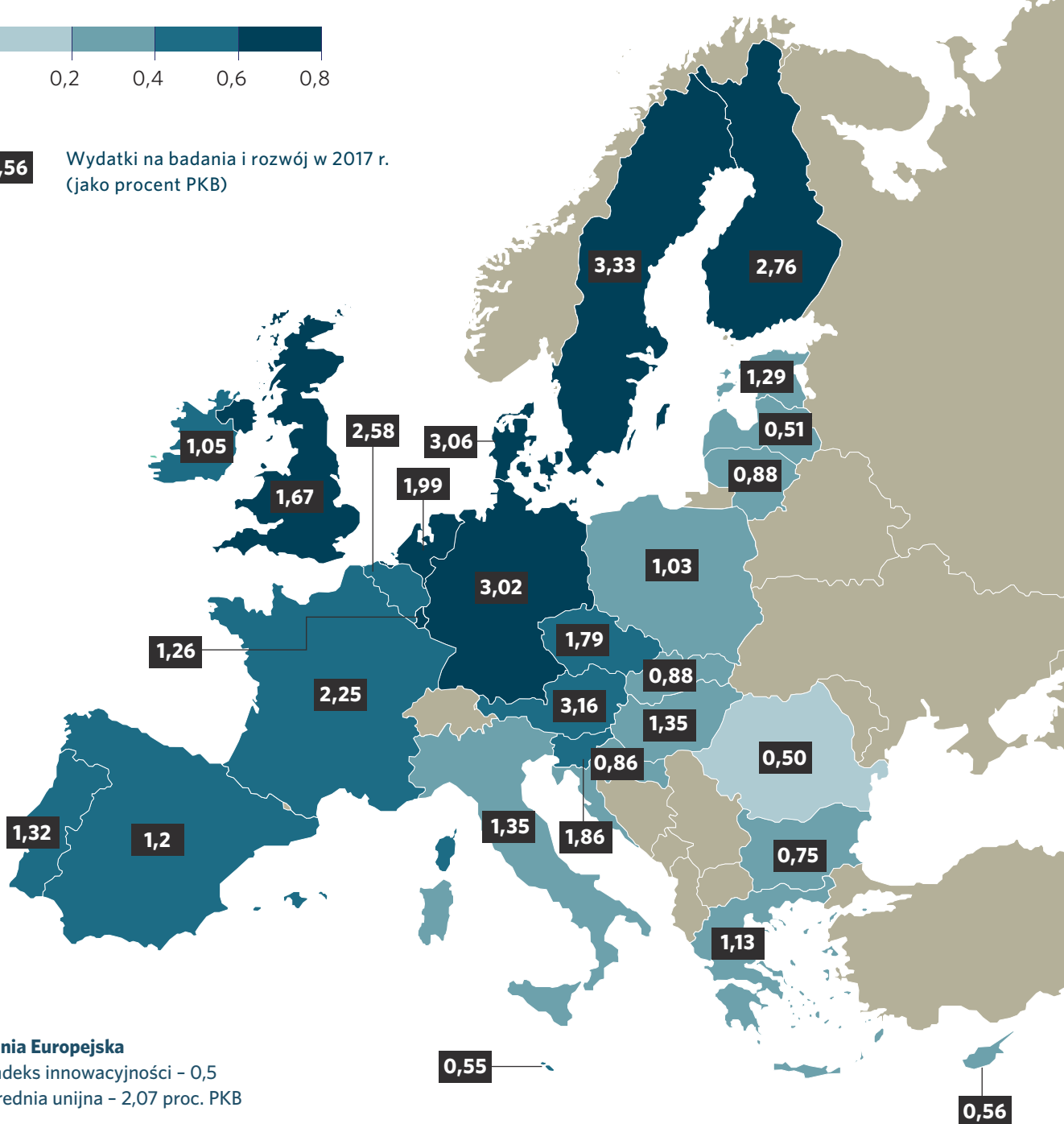
Polska wprowadza też do swojego porządku prawnego konstrukcję **prostej spółki akcyjnej**, która mogłaby być szeroko wykorzystywana przez startupy dzięki uproszczonej strukturze i łatwości jej zakładania. Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii liczy, że nowe przepisy prawa spółek handlowych zaczną obowiązywać od 1 marca 2020 r. Z kolei Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało projekt ustawy zakładający powołanie wyspecjalizowanych sądów ds. własności intelektualnej. Mają zacząć funkcjonować od stycznia 2020 r.

Innowacyjność w Unii Europejskiej

Indeks „European Innovation Scoreboard” liczony jest na podstawie 27 wskaźników z 10 obszarów. Przyjmuje wartości z zakresu 0-1.

0,56 Wydatki na badania i rozwój w 2017 r. (jako procent PKB)

Unia Europejska
indeks innowacyjności - 0,5
średnia unijna - 2,07 proc. PKB

ŹRÓDŁO: KOMISJA EUROPEJSKA, EUROSTAT

Rekomendacje

W ostatnich latach podjęto w Polsce szereg potrzebnych działań w celu zwiększenia innowacyjności. Powołano nowe instytucje np. Narodowe Centrum Nauki (NCN), Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) czy Polski Fundusz Rozwoju (PFR), które wspierają naukowców oraz przedsiębiorców w prowadzeniu badań i finansują programy strategiczne dla polskiej gospodarki. Weszły w życie

zachęty finansowe, np. w postaci ulg podatkowych, które mają skłonić firmy do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej. Efekty tych działań powinny być widoczne w kolejnych latach. Rząd i instytucje państwowe ciągle jednak mają sporo do zrobienia, a jednym z największych wyzwań będzie przybliżenie świata nauki i biznesu oraz zwiększenie zaufania biznesu do państwa.

Obszary, które wymagają poprawy:

Współpraca nauki z biznesem:

Bliższa współpraca uczelni i firm. Kluczowa jest zmiana mentalności pracowników naukowych i przedstawicieli firm oraz wzajemne zrozumienie swoich potrzeb i możliwości. Obie strony często zwracają uwagę na sprzeczne interesy: naukowcom zależy na prowadzeniu badań, także tych niekomercyjnych i upowszechnianiu wiedzy. Firmy z kolei stawiają na te innowacyjne rozwiązania, które mogą przynieść im zyski. Nie lubią chwalić się przed konkurencją sekretami swojej działalności, wolą je opatentować. W przybliżeniu uczelni i firm pomogłaby większa profesjonalizacja działalności Centrów Transferów Technologii czy stworzenie interaktywnej bazy, łączącej projekty naukowe i potrzeby firm.

Mniejsza biurokracja na uczelniach. Polska musi poprawić jakość wsparcia administracyjnego dla naukowców. Znacząco odbiega ono od standardów zachodnich, gdzie badacze mogą skoncentrować się na pracy naukowej i nie tracą czasu i energii na czynności administracyjne (wypełnianie papierowych wniosków, składanie podań, sprawozdania). Administracja uczelni powinna też aktywniej wspierać pracowników naukowych w wyszukiwaniu międzynarodowych projektów badawczych o profilu odpowiadającym specjalizacji kadry danej uczelni oraz przy tworzeniu wniosków grantowych.

Większa wymiana kadr w nauce i biznesie. Firmy odczuwają coraz większe braki specjalistów. Młodych naukowców do kariery naukowej w Polsce zniechęca brak stabilności i możliwości rozwoju czy niskie wynagrodzenia. Rozwiązaniem tego problemu mogłoby być bardziej elastyczne podejście uczelni i firm do łączenia pracy naukowej i biznesowej. Warto rozważyć wprowadzenie praktyk dla naukowców działających w niektórych dziedzinach,

podobnie jak w szkolnictwie zawodowym. Mogłoby to pomóc w eliminacji niektórych problemów zgłaszanych przez młodych naukowców m.in. braku odpowiednich kompetencji i doświadczenia do pracy w sektorze nieakademickim.

Regulacje:

Stabilność otoczenia regulacyjnego. Projekty B+R wiążą się z wysokimi nakładami i ryzykiem. Są realizowane w perspektywie kilkuletniej, a wdrożenie efektów zajmuje kolejne kilka lat. Firmy byłyby bardziej skłonne do ponoszenia ryzyka, gdyby miały pewność stabilności otoczenia i obowiązujących przepisów.

Zamówienia publiczne promujące konkurencyjność. Prawo zamówień publicznych powinno obejmować tryb przewidujący równoległe finansowanie przez zamawiającego dwóch lub trzech przedsięwzięć badawczych nad prototypami. Następnie jedno z rozwiązań, po weryfikacji technicznej, trafiałoby do produkcji małoseryjnej. Jeśli prototyp spełni oczekiwania zamawiającego w trakcie użytkowania przez określony czas, wówczas zamawiający udzielałby zamówienia na produkcję pełnoseryjną. Podobny mechanizm działa w USA, gdzie stymuluje konkurencję.

Inwestycje w urzędników wspierających otoczenie regulacyjne. Jedną ze słabości polskiego systemu wspierania innowacji są kadry urzędnicze, które nie przyciągają najlepszych specjalistów na rynku. Wynagrodzenia urzędników odpowiadających za przygotowywanie i realizację programów wsparcia innowacyjnych firm oraz tworzących regulacje prawne promujące przedsiębiorczość powinny być podniesione. Tacy urzędnicy mogliby tworzyć osobny wyspecjalizowany korpus urzędniczy. Polska powinna też zacieśnić współpracę z *Observatory of Public Sector Innovation*, działającym przy OECD, w zakresie wspierania innowacji w sektorze publicznym.

Finanse:

Wzrost nakładów B+R w firmach. Ulgi podatkowe są dobrym punktem wyjścia do zwiększenia nakładów prywatnego biznesu na badania i rozwój. Przy czym najważniejsza jest postawa administracji publicznej – zbyt restrykcyjne kontrole związane z kwalifikowaniem wydatków mogą zniechęcić biznes do inwestycji. W tym kontekście konieczne są szkolenia dla przedstawicieli administracji państwowej. Dzięki nim urzędnicy mogliby lepiej zrozumieć realia zmieniającego się biznesu.

Zwiększenie atrakcyjności rynku kapitałowego. W Polsce oraz w Europie – inaczej niż w Stanach Zjednoczonych – finansowanie rozwoju firm poprzez rynek kapitałowy jest dużo niższe niż finansowanie bankowe. To nie sprzyja projektom innowacyjnym, które charakteryzują się wyższym ryzykiem. Konieczne jest więc zwiększenie roli rynku kapitałowego w polskiej gospodarce i odbudowanie do niego zaufania. Krokiem w dobrym kierunku jest przygotowana przez Ministerstwo Finansów strategia dla rynku kapitałowego. Za nią muszą pójść konkretne działania legislacyjne i edukacyjne zachęcające do inwestowania na rynku kapitałowym.

Inwestycje w edukację. Pobudzanie innowacji wymaga kreatywnego myślenia, którego nie uczą polskie szkoły. Dlatego trzeba inwestować w najmłodszych Polaków i ich kształcenie. Musi być ono dostosowane do wyzwań przyszłości i zmieniającego się rynku pracy. Wymaga to zmiany modelu funkcjonowania szkół, który jest przestarzały, bo nastawiony głównie na pamięciowe opanowywanie określonych zagadnień, a nie krytyczne myślenie i współpracę uczniów przy realizacji projektów w grupie. Konieczne jest też zwiększenie prestiżu zawodu nauczyciela m.in. poprzez podwyżki wynagrodzeń czy stworzenie specjalnych systemów motywacyjnych, by przyciągać najzdolniejszych pedagogów.

Bardziej innowacyjne przetargi publiczne. Z danych Urzędu Zamówień Publicznych wynika, że w 2017 r. wartość udzielonych zamówień publicznych wyniosła 163,2 mld zł, co stanowiło ponad 8 proc. polskiego PKB. To ogromny strumień pieniędzy wydawany na nowe usługi i produkty. Zwiększenie wagi innowacyjności w kryteriach przetargowych i częstsze wykorzystywanie partnerstwa innowacyjnego mogłoby pomóc w stworzeniu popytu na nowoczesne rozwiązania, co mogłoby się przyczynić do rozwoju innowacji w Polsce.

Jakie cechy powinien mieć polski narodowy czempion

Większość rankingów firm opracowywanych w Polsce skupia się wyłącznie na wielkości przedsiębiorstwa lub grupy kapitałowej mierzonej podstawowymi wskaźnikami makroekonomicznymi – przychodem, zyskiem, eksportem czy zatrudnieniem. Jednak to tylko jeden z wymiarów, na który kładzie się nacisk w polskim dyskursie publicznym o narodowych czempionach. Oprócz wielkości przedsiębiorstw ważna jest ich wydajność, rola w branży, obecność na rynku międzynarodowym czy inwestycje w rozwój i innowacyjność.

84
KGHM

80
PKN ORLEN

63
SYNTHOS

63*
ASSECO POLAND

Gospodarka	89	83	55	79
Branża	83	91	86	32
Zagranica	85	91	45	100
Innowacyjność	78	56	64	40

Czempioni Międzynarodowi (wskaźnik NC: >75 pkt.)

Grupa czempionów międzynarodowych, czyli dużych innowacyjnych firm, działających aktywnie zagranicą i będących liderami w swoich branżach, zarówno w kraju jak i w regionie, jest identyczna jak w poprzedniej edycji rankingu. Zwycięzcą została grupa kapitałowa KGHM Polska Miedź, która uzyskała 84 ze 100 punktów i nieznacznie wyprzedziła Polski Koncern Naftowy Orlen z wynikiem 80 pkt. Sukces

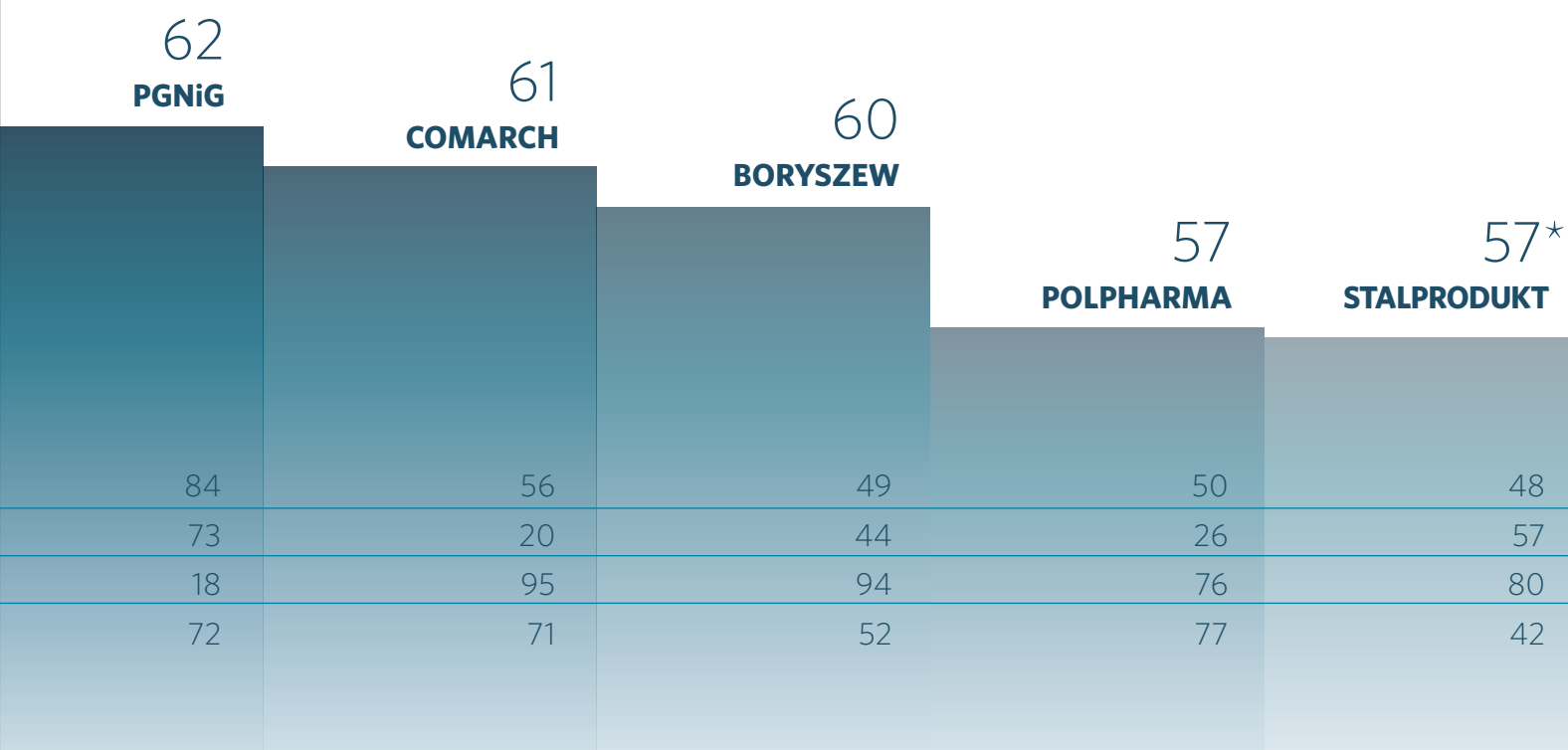
Orlenu i KGHM to efekt bardzo wysokiej pozycji uzyskanej w każdej z czterech kategorii oraz dużego znaczenia dla polskiej gospodarki – wysokiej wartości dodanej, wysokich wynagrodzeń oraz wysokich inwestycji i wpląt do budżetu. Nieznacznie lepszy wynik KGHM to przede wszystkim efekt osiągnięcia wyższego rezultatu w kategorii innowacyjność.

* O kolejności miejsc zdecydowała wartość dziesiątna wskaźnika NC.

Ranking polskich narodowych czempionów

Poniżej prezentujemy wyniki rankingu firm opartego – podobnie jak w ubiegłorocznej edycji – na wskaźniku czempionów narodowych (dalej: wskaźnik NC), na który składa się średni wynik w czterech kluczowych kategoriach: **gospodarka, branża, zagranica i innowacyjność**. Do obliczeń wykorzystaliśmy publicznie dostępne informacje za 2017 r. o działalności biznesowej polskich niefinansowych grup kapitałowych zatrudniających co najmniej 100 osób i z przychodami przekraczającymi 1 mld zł. Dodatkowo do klasyfikacji firm wykorzystaliśmy wypełnione przez spółki-matki ankiety przygotowane specjalnie na potrzeby niniejszego badania. Metoda wyliczenia poszczególnych wskaźników została szczegółowo opisana w aneksie metodycznym.

Na podstawie przeprowadzonych obliczeń wyróżniliśmy 40 polskich firm, które mogą być uważane za narodowych czempionów. Pogrupowaliśmy je przy tym w cztery kategorie: **Czempioni Międzynarodowi, Czempioni Narodowi, Aspirujący Czempioni Narodowi i Czempioni Lokalni**.

Czempioni Narodowi (wskaźnik NC: 56-75 pkt.)

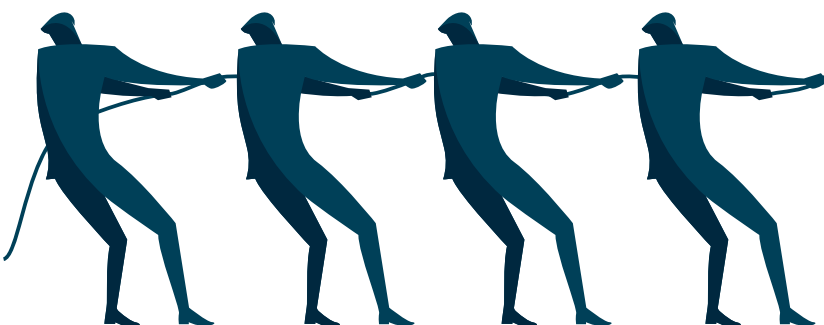
Ta grupa przedsiębiorstw to liderzy w kilku kategoriach, jednocześnie zajmujący wysokie pozycje w pozostałych. Niektóre z nich, np. PGNiG czy Asseco Poland, są bardzo duże, ale nie jest to warunek konieczny zaklasyfikowania się do tej kategorii. Podobnie jak w zeszłym roku w grupie Czempionów Narodowych znalazła się tylko jedna spółka zarządzana przez skarb państwa. Jedynie PGNiG podlega pod nadzór rządu, pozostałe są w rękach prywatnych, głównie dużych polskich kapitalistów. Co ważne, część Czempionów Narodowych, chociaż ma znaczny wpływ na gospodarkę,

to plasuje się w trzeciej dziesiątce pod względem wielkości (Stalprodukt, Boryszew, Polpharma). Oznacza to, że firmy te spełniają większość wyznaczników narodowego czempiona, ale są obszary, które mogą poprawić, by zostać Czempionami Międzynarodowymi. Liderzy w kategorii wpływu na gospodarkę muszą podciągnąć swoją działalność inwestycyjną lub w większym stopniu nastawić się na aktywność zagraniczną, a mniejsze przedsiębiorstwa powinny dalej inwestować w rozwój poprzez budowę nowych zakładów produkcyjnych i pozyskiwanie kolejnych kontraktów.

Aspirujący Czempioni Narodowi (wskaźnik NC: 36-55 pkt.)

To coraz liczniejsza grupa polskich przedsiębiorstw. Działają one bardzo sprawnie i mają sporo cech narodowych czempionów, ale w wielu obszarach muszą poprawić wskaźniki, by przeskoczyć do kolejnej grupy i spełnić wszystkie kryteria narodowego czempiona. W większości przypadków są to firmy o niewielkim wpływie na gospodarkę – zatrudniające niewielu pracowników, o niskim kapitale lub o niskich wynagrodzeniach. Mają za to wysokie odsetki sprzedaży na eksport, są aktywne w obszarze innowacji i zwykle lepiej radzą sobie w swojej branży niż lokalni czempioni. Wyjątek od tej reguły stanowią jedynie dwie spółki z branży energetycznej (Tauron Polska Energia i Jastrzębska Spółka Węglowa), które mają duży wpływ na gospodarkę, ale w bardzo niskim stopniu prowadzą działalność na rynkach zagranicznych.

Aspirujący Czempioni Narodowi mają duże szanse by stać się pełnoprawnymi Narodowymi Czempionami w najbliższych latach. Może im się to udać zwłaszcza poprzez integrację pionową – przejęcie mniejszych firm, które są położone wyżej w łańcuchu wartości dodanej. Powinny też inwestować w innowacyjność, dzięki czemu poprawią wydajność, podniosą pozycję w branży i staną się bardziej konkurencyjni na rynku międzynarodowym.

Miejsce w rankingu		Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
10	CIECH S.A.	54	43	66	92	15
11	GRUPA AZOTY S.A.	54	66	54	33	61
12	TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.	53	44	38	99	32
13	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.	53	81	49	30	51
14	FAMUR SA (GRUPA TDJ)	52	43	42	64	59
15	GRUPA KĘTY S.A.	50	44	43	86	26
16	AMICA S.A.	49	43	30	87	36
17	SELENA FM S.A.	48	38	62	80	14
18	GRUPA LOTOS S.A.	47	69	28	29	63
19	MLEKOVITA	44	41	7	80	49
20	CERSANIT S.A.	44	43	47	73	13
21	CCC S.A.	43	48	43	72	9
22	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	42	86	34	1	47
23	POLSKA GRUPA ZBROJENIOWA S.A.	40	55	74	b.d.	31
24	LPP S.A.	37	52	34	51	12

Czempioni Lokalni (wskaźnik NC: 25-35 pkt.)

To najliczniejsza grupa firm w rankingu. Czempioni Lokalni są zwykle liderami w swojej branży i mają duży wpływ na gospodarkę. Jednak w większości przypadków są skoncentrowani wyłącznie na rynku krajowym, a ich sytuacja biznesowa zależy od koniunktury w branży. W rezultacie mają bliskie zeru wskaźniki innowacyjności czy działalności zagranicznej. Do tej kategorii zalicza się większość dużych spółek skarbu państwa od przedsiębiorstw energetycznych aż po spółki z branży transportowej, a także kilka prywatnych firm usługowych, zwłaszcza z branży medialnej.

Lokalni Czempioni Narodowi nie mają zwykle aspiracji by stać się pełnoprawnym Czempionem Narodowym, gdyż koncentrują się na swoim podstawowym biznesie. Jeżeli chcieliby awansować, to musieliby wyjść ze swojej niszy rynkowej lub zająć czołowe pozycje na świecie w swojej branży. Firmy energetyczne i grupy mediowe musiałyby dokonywać akwizycji zagranicznych, a przewoźnicy obsługiwać podróży poza granicami Polski.

Miejsce w rankingu		Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
25	POCZTA POLSKA S.A.	35	63	47	17	14
26	OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ - SYSTEM S.A.	35	52	41	0	48
27	CYFROWY POLSAT S.A.	34	66	41	3	26
28	PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.	34	65	39	b.d.	31
29	PKP CARGO S.A.	34	59	45	23	8
30	PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.	33	87	33	1	12
31	ENERGA S.A.	33	68	20	0	43
32	ENEA S.A.	29	74	23	0	19
33	POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT S.A.	28	44	40	b.d.	28
34	POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A.	27	72	24	b.d.	13
35	POLSKIE SIECI ELEKTROENERGETYCZNE S.A.	27	62	13	b.d.	33
36	AGORA S.A.	26	48	43	2	13
37	PKP INTERCITY S.A.	26	46	44	b.d.	13
38	POLIMEX - MOSTOSTAL S.A.	26	45	16	17	25
39	IMPEL S.A.	25	50	41	1	6
40	AB S.A.	25	39	25	15	20
41	TELEWIZJA POLSKA S.A.	21	48	12	b.d.	22
42	GDAŃSKA STOCZNIA REMONTOWA IM. J. PIŁSUDSKIEGO S.A.	20	39	11	b.d.	30
43	PBG S.A.	19	39	12	8	18
44	PELION S.A.	19	42	16	4	14
45	POENERGIA S.A.	18	40	2	10	22
46	DINO POLSKA S.A.	18	46	17	0	7
47	ERBUD S.A.	17	41	8	6	13
48	PRZEWOZY REGIONALNE	17	42	23	b.d.	4
49	WĘGŁOKOKS S.A.	17	46	9	b.d.	12
50	ELEKTRIM S.A.	15	47	5	1	8

Pozostałe duże firmy (wskaźnik NC: <25 pkt.)

To ponad 60 innych przedsiębiorstw z przychodami powyżej 1 mld zł i zatrudnieniem powyżej 100 osób, ale ze zbyt małym potencjałem, by mieć znaczny wpływ na gospodarkę. Niektóre z nich znalazły jednak swoją niszę i zostały ukrytymi czempionami – znanymi pod obcymi markami lub pod marką swoich produktów, będąc często monopolistami dla europejskich sieci handlowych.

Zmiany w porównaniu z poprzednią edycją rankingu

W 2019 r. dokonaliśmy jedynie niewielkich zmian w metodyce liczenia wskaźnika, które miały na celu zwiększenie dokładności obliczeń i uzupełnienie naszych szacunków o dane z dodatkowych źródeł. Wzrosła także liczba firm aktywnie uczestniczących w rankingu poprzez wypełnianie i odsyłanie naszych ankiet, co dodatkowo zwiększyło precyzję wskaźnika NC. Największe zmiany zaszły w podkategorii branża, gdzie przeszliśmy z analizy firm na poziomie działu na analizę na poziomie klasy działalności według PKD 2007, a także w podkategorii innowacyjność, którą uzupełniliśmy o dane na temat wydatków firm na badania i rozwój oraz o oficjalne informacje na temat ich współpracy z uczelniami w ramach projektów realizowanych przez NCBiR. Opis ulepszonej metodyki wycień zawarliśmy w aneksie.

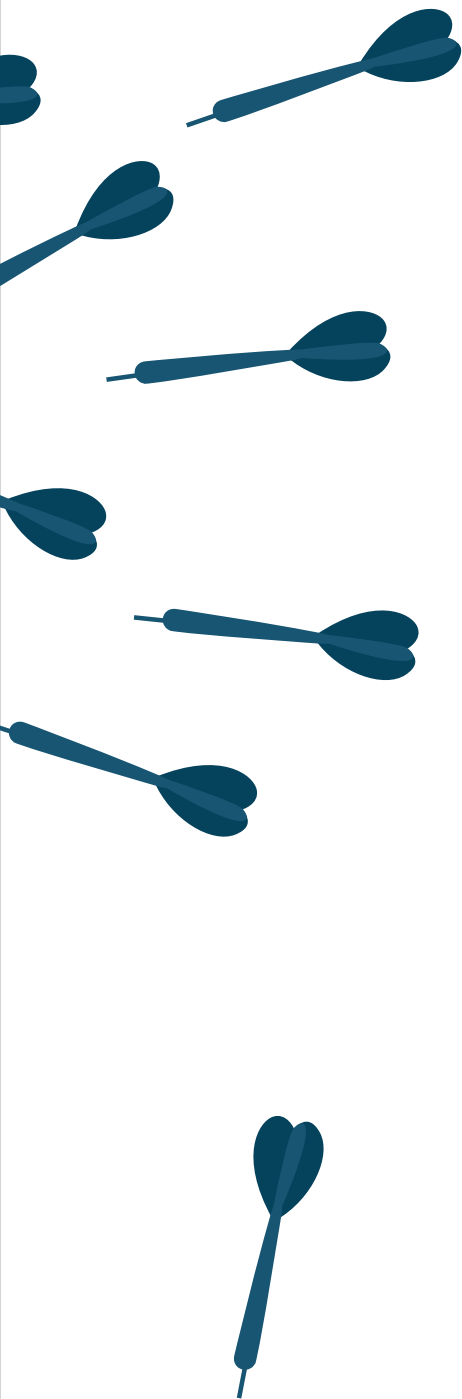
Mimo powyższych zmian całościowe wyniki badania pozostały porównywalne do poprzedniej edycji rankingu, zwłaszcza pod kątem kolejności przedsiębiorstw ze względu na wartość wskaźnika NC. Średnia wartość tego indeksu natomiast nieznacznie zmalała, po pierwsze, ze względu na zmiany metodyczne, a po drugie, ze względu na lepsze wyniki liderów w poszczególnych podkategoriach (wskaźnik obliczany jest na podstawie odległości od lidera w danej kategorii).

W kolejności firm w rankingu nie zaszło wiele istotnych zmian. Liderami pozostały dwa państwowe Czempiony Międzynarodowe – KGHM i PKN Orlen. Z ośmiu do siedmiu zmalała natomiast liczba Czempionów Narodowych, głównie za sprawą słabszych wyników grupy Ciech, która spadła na pozycję lidera w rankingu Aspirujących Czempionów Narodowych. Liczba firm w tej grupie pozostała zbliżona, natomiast znacznie zmalała liczba Lokalnych Czempionów – z 21 do 16. Było to spowodowane głównie arbitralnym wyłączeniem pięciu spółek finansowych z rankingu ze względu na nieporównywalność większości danych z przedsiębiorstwami niefinansowymi.

W porównaniu z 2018 r. z listy 50 narodowych czempionów wypadło siedem firm, w tym trzy banki i jeden ubezpieczyciel (wszystkie instytucje finansowe zostały pominięte w tegorocznym rankingu) oraz dwóch Aspirujących Czempionów Narodowych. Warto zauważyć, że wypadnięcie poza ranking firm z tej ostatniej grupy (zamiast przejścia do grupy Lokalnych Czempionów) wynika z metodyki badania – grupa 50 narodowych czempionów tworzona jest wyłącznie w oparciu o wskaźnik w podkategorii gospodarka, w którym Aspirujący Czempioni Narodowi zwykle wypadają gorzej od Lokalnych Czempionów.

Do listy 50 narodowych czempionów zaklasyfikowało się natomiast siedem nowych firm, z czego trzy zostały zaklasyfikowane do grupy Aspirujących Czempionów Narodowych. W tej grupie na uwagę zasługują Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych, które dzięki udostępnieniu nam szczegółowych danych na temat działalności zagranicznej i innowacyjności, awansowały od razu na 12. pozycję w rankingu. Z kolei Polska Grupa Zbrojeniowa oraz dystrybutor odzieży LPP zostały uwzględnione dzięki wzrostowi przychodów w 2017 r.

Z analizy zmian wskaźnika NC w ujęciu branżowym wynika, że w rankingu awansowały przede wszystkim firmy z branży IT, które notują w ostatnich latach szybszy rozwój niż reszta gospodarki oraz systematycznie poszerzają swoją działalność zagraniczną i inwestują w innowacyjne technologie. Lepiej niż w ubiegłorocznym rankingu radziły sobie też przedsiębiorstwa z szeroko rozumianej branży energetycznej, która wyszła z zapaści z 2016 r. Co ciekawe, dzięki wydatkom na badania i rozwój nad nowymi technologiami w energetyce grupa Tauron Polska Energia awansowała z Lokalnego Czempiona na Aspirującego Czempiona Narodowego.

1	◆	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
2	◆	PKN ORLEN
3	▲	SYNTHOS S.A.
4	▲	ASSECO POLAND S.A.
5	▼	POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.
6	▲	COMARCH S.A.
7	▲	BORYSZEW S.A.
8	▼	POLPHARMA S.A.
9	▲	STALPRODUKT S.A.
10	▼	CIECH S.A.
11	▼	GRUPA AZOTY S.A.
12	★	TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.
13	▲	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.
14	▲	FAMUR SA (GRUPA TDJ)
15	▼	GRUPA KĘTY S.A.
16	▼	AMICA S.A.
17	▲	SELENA FM S.A.
18	▼	GRUPA LOTOS S.A.
19	▼	MLEKOVITA
20	▲	CERSANIT S.A.
21	▼	CCC S.A.
22	▲	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.
23	★	POLSKA GRUPA ZBROJENIOWA S.A.
24	★	LPP S.A.
25	▲	POCZTA POLSKA S.A.
26	★	OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ - SYSTEM S.A.
27	★	CYFROWY POLSAT S.A.
28	▲	PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.
29	▲	PKP CARGO S.A.
30	▼	PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.
31	▼	ENERGA S.A.
32	▼	ENEA S.A.
33	▲	POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT S.A.
34	▲	POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A.
35	▲	POLSKIE SIECI ELEKTROENERGETYCZNE S.A.
36	▲	AGORA S.A.
37	★	PKP INTERCITY S.A.
38	◆	POLIMEX - MOSTOSTAL S.A.
39	▲	IMPEL S.A.
40	▼	AB S.A.

■ Czempioni Międzynarodowi	■ Czempioni Narodowi
■ Aspirujący Czempioni Narodowi	■ Czempioni Lokalni
▲ wzrost w rankingu	★ nowy w rankingu
▼ spadek w rankingu	◆ to samo miejsce w rankingu

Klasyfikacje czempionów w poszczególnych kategoriach

Gospodarka

Liderem w kategorii gospodarka, odzwierciedlającej wkład danej firmy w rozwój gospodarczy Polski, jest KGHM. Spółka nieznacznie wyprzedziła ubiegłorocznego lidera Polską Grupę Energetyczną oraz cztery inne firmy z branży energetycznej (Tauron, PGNiG, PKN Orlen, JSW). Sukces tej grupy firm wynikał z bardzo wysokiej pozycji we wszystkich podkategoriach. To rezultat korzyści skali w branży, znacznej wielkości pojedynczego przedsiębiorstwa, a także wysokiej kapitałochłonności branży energetycznej, skutkującej dużymi zasobami środków trwałych i wysokimi inwestycjami.

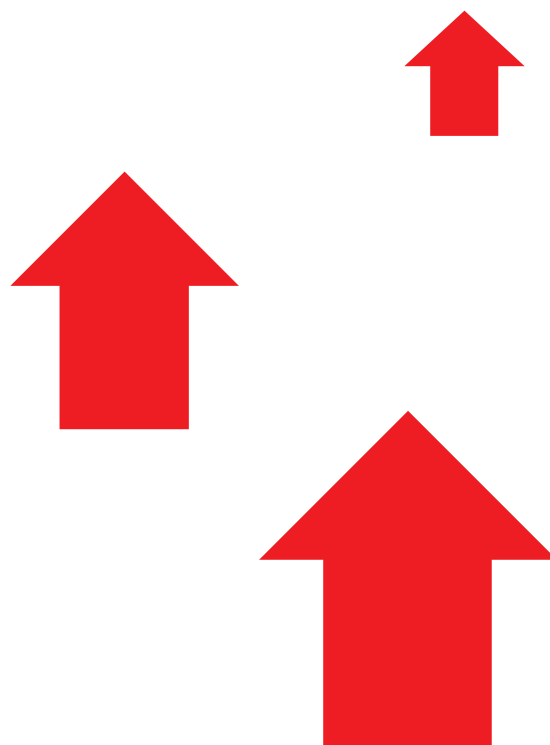
W rankingu gospodarczym stosunkowo wysokie pozycje zajęły firmy z grupy lokalnych czempionów, co wynika z ich dużej skali działalności oraz wysokich barier wejścia ustanawianych przez państwo, które daje im pozycję quasi-monopolistyczną w swojej branży. W rezultacie wyraźnie widać dominację spółek, które są własnością skarbu państwa, zwłaszcza z branży energetycznej. Jedyną prywatną firmą, która znalazła się w pierwszej dziesiątce w kategorii gospodarka jest Asseco Poland. Listę 50 firm o największym wpływie na gospodarkę zamykają głównie Aspirujący Czempioni Narodowi, co wynika z charakteru ich działalności – są to mniejsze, innowacyjne firmy, działające w bardzo konkurencyjnych branżach.

1	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
2	PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.
3	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.
4	POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.
5	PKN ORLEN
6	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.
7	ASSECO POLAND S.A.
8	ENEA S.A.
9	POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A.
10	GRUPA LOTOS S.A.
11	ENERGA S.A.
12	GRUPA AZOTY S.A.
13	CYFROWY POLSAT S.A.
14	PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.
15	POCZTA POLSKA S.A.

Gospodarka	Wartość dodana	Zatrudnienie	Średnie wynagrodzenia	Fundusz płac	Płynność i wypłacalność	Wkład do budżetu państwa	Inwestycje i środki trwałe	Kapitalizacja
89	100	86	100	49	53	100	93	100
87	89	89	65	72	64	100	100	100
86	83	81	100	75	67	100	95	100
84	99	81	66	29	88	100	96	100
83	100	78	69	22	67	100	95	100
81	94	82	97	46	59	100	58	72
79	77	81	100	100	73	72	37	100
74	74	75	39	48	92	100	83	100
72	88	89	63	79	52	50	44	23
69	70	57	100	30	63	100	57	100
68	72	67	43	32	100	84	76	92
66	68	73	49	60	95	64	51	78
66	81	57	84	13	70	50	70	100
65	66	88	0	100	19	57	73	75
63	76	100	0	100	3	100	2	0

- Czempioni Międzynarodowi
- Czempioni Narodowi
- Aspirujący Czempioni Narodowi
- Czempioni Lokalni

Branża

Czołówka rankingu branżowego jest silnie zróżnicowana zarówno pod względem branżowym jak i właścicielskim. Liderami są firmy, które mają pozycję monopolistyczną w swojej branży, często dzięki barierom wejścia tworzonej przez państwo (np. Polska Grupa Zbrojeniowa). Jednak również firmy prywatne, bez wsparcia publicznego są w stanie zostać monopolistą lub liderem w swojej branży. Takimi pozytywnymi przykładami są Synthos czy Selena FM.

Na uwagę zasługuje przede wszystkim relatywnie niska pozycja firm Lokalnych Czempionów. To w wielu przypadkach rezultat niekorzystnego porównania ich wyników ze średnią rentownością i zyskownością pozostałych przedsiębiorstw działających w branży. Nie jest to jednak nic wyjątkowego, bo zwykle duże państwowe przedsiębiorstwa mają niższą rentowność niż małe prywatne firmy z tej samej branży.

Słabo w rankingu wypadł też szereg firm z silnie konkurencyjnych branż, jak działalność IT czy handel. Z kolei przedsiębiorstwa wytwarzające energię działają na rynku oligopolistycznym, co obniża ich pozycję w kategorii branża. Co ciekawe, jeżeli produkcja i dystrybucja energii elektrycznej zostałaby skoncentrowana w ramach jednej-dwóch grup kapitałowych (zwłaszcza, że wszyscy Lokalni Czempioni z tej branży należą do skarbu państwa) to automatycznie taki podmiot miałby dużo większe szanse stać się liderem kategorii branżowej i przeskoczyć z kategorii Czempiona Lokalnego do Czempiona Narodowego. W przyszłości taki koncern mógłby nawet stać się Czempionem Międzynarodowym, jeżeli rozpocząłby akwizycję zagraniczną.

- Czempioni Międzynarodowi
- Czempioni Narodowi
- Aspirujący Czempioni Narodowi
- Czempioni Lokalni

1	PKN ORLEN
2	SYNTHOS S.A.
3	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
4	POLSKA GRUPA ZBROJENIOWA S.A.
5	POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.
6	CIECH S.A.
7	SELENA FM S.A.
8	STALPRODUKT S.A.
9	GRUPA AZOTY S.A.
10	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.
11	POCZTA POLSKA S.A.
12	CERSANIT S.A.
13	PKP CARGO S.A.
14	PKP INTERCITY S.A.
15	BORYSZEW S.A.

Branża	Udział w wartości dodanej wszystkich branż i w zatrudnieniu branży głównej	Rentowność i zyskowność na tle branży głównej	Nazwa głównej klasy PKD (numer)	Liczba pozostałych ważnych sekcji działalności gospodarczej
91	100	66	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (19.20)	4
86	100	46	Produkcja kauczuku syntetycznego w formach podstawowych (20.17)	4
83	100	32	Górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych (07.29)	0
74	99	0	Produkcja broni i amunicji (25.40)	2
73	77	61	Handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym (35.23)	1
66	71	50	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych (20.13)	2
62	66	50	Produkcja klejów (20.52)	2
57	63	40	Produkcja wyrobów płaskich walcowanych na zimno (24.32)	2
54	61	36	Produkcja nawozów i związków azotowych (20.15)	2
49	32	100	Wydobywanie węgla kamiennego (05.10)	1
47	63	0	Działalność pocztowa objęta obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego) (53.10)	0
47	46	50	Produkcja ceramicznych kafli i płytek (23.31)	2
45	43	50	Transport kolejowy towarów (49.20)	1
44	57	8	Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy (49.10)	0
44	58	4	Produkcja aluminium (24.42)	4

Zagranica

Liderem rankingu w kategorii zagranica jest grupa kapitałowa Asseco, która prowadzi działalność usługową na wszystkich kontynentach, zarówno poprzez zagraniczne spółki zależne, jak i przez eksport usług do krajów, gdzie nie ma swojego przedstawicielstwa. W rezultacie otrzymała maksymalną wartość punktową w obu podkategorjach: działalności zagranicznej i eksportu. Zaraz za Asseco uplasowała się nowa w zestawieniu firma Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych – właściciel takich marek jak Optus, Bella, Seni czy Matopat, pod którymi sprzedaje produkty w ponad 80 krajach na całym świecie. Spora część z nich

powstaje w fabrykach ulokowanych zagranicą. Poza tymi firmami wysoko uplasowali się jeszcze Comarch, Boryszew i Ciech.

Ranking zagraniczny zamykają głównie Lokalni Czempioni. Ich niska ranga w tej kategorii dała nazwę całej grupie firm. Są one bowiem w większości nastawione na rynek lokalny – nie mają firm zagranicą ani nie sprzedają swoich produktów do odbiorców spoza Polski. Wiele firm w naszym rankingu nie podaje w ogóle danych dotyczących eksportu towarów czy usług, bo mają z reguły minimalne znaczenie dla działalności grupy, dlatego przypisaliśmy im zero punktów w tej kategorii.

		Zagranica	Działalność zagraniczna	Eksport
1	ASSECO POLAND S.A.	100	100	100
2	TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.	99	96	100
3	COMARCH S.A.	95	76	100
4	BORYSZEW S.A.	94	69	100
5	CIECH S.A.	92	62	100
6	PKN ORLEN	91	55	100
7	AMICA S.A.	87	35	100
8	GRUPA KĘTY S.A.	86	30	100
9	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	85	27	100
10	STALPRODUKT S.A.	80	2	100
11	MLEKOVITA	80	0	100
12	SELENA FM S.A.	80	86	78
13	POLPHARMA S.A.	76	65	79
14	CERSANIT S.A.	73	0	92
15	CCC S.A.	72	72	72

■ Czempioni Międzynarodowi	■ Czempioni Narodowi
■ Aspirujący Czempioni Narodowi	■ Czempioni Lokalni

Innowacyjność

Najlepszy wynik w kategorii innowacyjność uzyskała grupa kapitałowa KGHM. Cechuje się jedną z najwyższych wartości dodanych wypracowanych przez jednego pracownika, stosunkowo wysokimi nakładami na badania i rozwój, intensywną współpracą z ośrodkami akademickimi oraz dużą liczbą zarejestrowanych patentów. Więcej patentów i znaków towarowych mają tylko Orlen, Azoty, PGNiG i Polpharma, które zajmują dalsze miejsca w pierwszej dziesiątce rankingu innowacyjności.

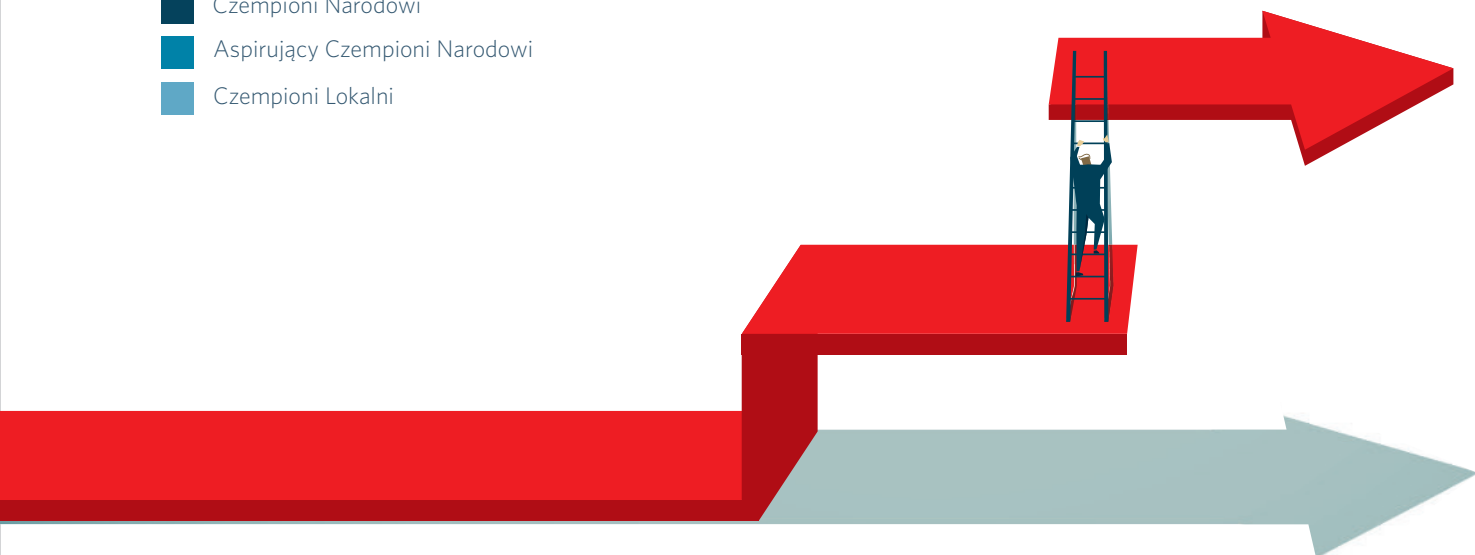
Najwyższe wydatki na badania i rozwój prowadzone w firmie mają Asseco, Comarch i Polpharma. Wiele firm nie raportuje i nie zbiera jednak danych na ten temat i często nie dysponuje informacjami, ilu pracowników zajmuje się rozwojem innowacyjnych produktów w firmie. Ranking pokazuje zatem, że jedynie nieliczne polskie duże firmy kładą nacisk na innowacyjność i interesują się rozwojem nowych technologii. Jest to jedno z niedociągnięć

polskich czempionów, które powinny cechować się nie tylko wysoką wydajnością na pracownika, ale też ciągle inwestować w rozwój własnej produktywności. Dlatego firmom, które nie gromadzą i nie sprawozdają tego typu danych przypisaliśmy w naszym rankingu zerową wartość wskaźnika w podkategorii badania i rozwój.

Niskie zaangażowanie czempionów w rozwój innowacyjnych rozwiązań pokazuje również nowy subindeks w kategorii innowacyjność, czyli zakres współpracy z nauką. Na podstawie danych z NCBiR sprawdziliśmy, które grupy kapitałowe biorą udział w konsorcjach z uczelniami w celu rozwoju nowych technologii możliwych do późniejszego skomercjalizowania. Jedynie 12 z 50 narodowych czempionów prowadzi taką działalność, przy czym jedynie pięć z nich uczestniczy w więcej niż jednym konsorcjum. Liderem w tej kategorii jest PGNiG, która uczestniczy aż w 15 różnych projektach badawczych NCBiR.

		Innowacyjność	Własność intelektualna	Działalność B+R	Współpraca z nauką	Wydajność pracy
1	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	78	88	26	99	100
2	POLPHARMA S.A.	77	92	90	67	53
3	POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.	72	92	b.d.	100	100
4	COMARCH S.A.	71	52	98	100	31
5	SYNTHOS S.A.	64	65	b.d.	100	100
6	GRUPA LOTOS S.A.	63	59	b.d.	100	100
7	GRUPA AZOTY S.A.	61	97	b.d.	83	56
8	FAMUR SA (GRUPA TDJ)	59	75	41	83	26
9	PKN ORLEN	56	100	25	0	100
10	BORYSZEW S.A.	52	21	46	100	47
11	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.	51	44	6	65	98
12	MLEKOVITA	49	41	b.d.	83	78
13	OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ - SYSTEM S.A.	48	38	b.d.	83	81
14	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	47	46	b.d.	83	64
15	ENERGA S.A.	43	77	b.d.	0	100

- Czempioni Międzynarodowi
- Czempioni Narodowi
- Aspirujący Czempioni Narodowi
- Czempioni Lokalni

Klasyfikacja czempionów według głównych sektorów gospodarki

W pierwszej 50-tce rankingu narodowych czempionów znalazło się 17 przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego – o dwa więcej niż w ubiegłym roku. Na tę liczbę złożył się jeden Czempion Międzynarodowy, czterech Narodowych Czempionów oraz jedenastu Aspirujących Czempionów Narodowych. Ich średni wskaźnik NC to 51; w kategorii zagranica osiągnęły średnio nawet 74 pkt. Pokazuje to, że przewaga konkurencyjna polskiej gospodarki jest oparta na przemyśle, który z kolei nastawiony jest w wysokim stopniu na działalność zagraniczną.

Średnio najwyższy wynik punktowy (55 pkt.) uzyskały firmy zajmujące się górnictwem i wydobywaniem, co było efektem zaklasyfikowania KGHM do tej kategorii. Pozostałe dwie firmy górnicze z pierwszej 50-tki rankingu narodowych czempionów, czyli Jastrzębska Spółka Węglowa i Polska Grupa Górnicza, uzyskały dużo niższą wartość punktową i otrzymały miano odpowiednio Aspirującego Czempiona Narodowego i Lokalnego Czempiona. Grupy kapitałowe zajmujące się górnictwem i wydobywaniem miały najlepszy wynik w kategorii gospodarka, wyprzedzając nawet czempionów energetycznych.

Najsłabsze wyniki osiągnęły grupy kapitałowe zajmujące się głównie produkcją budowlano-montażową. Cechowały się najgorszym wynikiem praktycznie we wszystkich kategoriach – od wpływu na gospodarkę po działalność zagraniczną. Jedynie w kategorii innowacyjność wypadały nieznacznie

lepiej niż firmy handlowe i obsługujące nieruchomości, co było wynikiem nieznacznie wyższej wydajności firm budowlanych w przeliczeniu na jednego pracownika.

Przedsiębiorstwa handlowe, które wytwarzają największą część polskiego PKB mają liczną reprezentację w pierwszej 50-tce listy narodowych czempionów. Trafiło na nią sześć grup kapitałowych zajmujących się handlem detalicznym (Dino, CCC, LPP), hurtowym (Węglokoks, AB) czy hurtowo-detalicznym (Pelion). Zajmują się one sprzedażą różnych towarów – od artykułów FMCG aż po węgiel i elektronikę. Średni wynik punktowy tych przedsiębiorstw był jednak relatywnie niski – uzyskały one 28 na 100 możliwych do zdobycia punktów. Podobnie przeciętnie wypadły firmy zajmujące się transportem – od rurociągowego przez kolejowy aż po przewozy lotnicze i usługi pocztowe. Co więcej, żadne z tych przedsiębiorstw nie uzyskało statusu Aspirującego Czempiona Narodowego lub wyższego.

Ranking w najważniejszych sektorach gospodarki

	Liczba firm	Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
Przetwórstwo przemysłowe	17	51	50	47	74	42
Energetyka	8	32	68	25	5	32
Transport	7	30	53	40	13	21
Handel	6	28	46	26	34	12
Informacja i telekomunikacja	5	41	59	30	50	34
Górnictwo i wydobywanie	3	55	81	52	58	47
Budownictwo	3	21	42	12	10	19
Obsługa nieruchomości	1	25	50	41	1	6

Przetwórstwo i budownictwo

	Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
1 PKN ORLEN	80	83	91	91	56
2 SYNTHOS S.A.	63	55	86	45	64
3 BORYSZEW S.A.	60	49	44	94	52
4 POLPHARMA S.A.	57	50	26	76	77
5 STALPRODUKT S.A.	57	48	57	80	42
6 CIECH S.A.	54	43	66	92	15
7 GRUPA AZOTY S.A.	54	66	54	33	61
8 TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.	53	44	38	99	32
9 FAMUR SA (GRUPA TDJ)	52	43	42	64	59
10 GRUPA KĘTY S.A.	50	44	43	86	26
11 AMICA S.A.	49	43	30	87	36
12 SELENA FM S.A.	48	38	62	80	14
13 GRUPA LOTOS S.A.	47	69	28	29	63
14 MLEKOVITA	44	41	7	80	49
15 CERSANIT S.A.	44	43	47	73	13
16 POLSKA GRUPA ZBROJENIOWA S.A.	40	55	74	b.d.	31
17 POLIMEX - MOSTOSTAL S.A.	26	45	16	17	25
18 GDAŃSKA STOCZNIA REMONTOWA IM. J. PIŁSUDSKIEGO S.A.	20	39	11	b.d.	30
19 PBG S.A.	19	39	12	8	18
20 ERBUD S.A.	17	41	8	6	13
Średnia	47				

■ Czempioni Międzynarodowi
■ Aspirujący Czempioni Narodowi

■ Czempioni Narodowi
■ Czempioni Lokalni

■ Pozostałe Duże Firmy

Górnictwo i energetyka

	Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
1 KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	84	89	83	85	78
2 POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.	62	84	73	18	72
3 JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.	53	81	49	30	51
4 TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	42	86	34	1	47
5 PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.	33	87	33	1	12
6 ENERGA S.A.	33	68	20	0	43
7 ENEA S.A.	29	74	23	0	19
8 POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A.	27	72	24	b.d.	13
9 POLSKIE SIECI ELEKTROENERGETYCZNE S.A.	27	62	13	b.d.	33
10 POLENERGIA S.A.	18	40	2	10	22
11 ELEKTRIM S.A.	15	47	5	1	8
Średnia	38				

Handel i transport

	Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
1 CCC S.A.	43	48	43	72	9
2 LPP S.A.	37	52	34	51	12
3 POCZTA POLSKA S.A.	35	63	47	17	14
4 OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ-SYSTEM S.A.	35	52	41	0	48
5 PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.	34	65	39	b.d.	31
6 PKP CARGO S.A.	34	59	45	23	8
7 POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT S.A.	28	44	40	b.d.	28
8 PKP INTERCITY S.A.	26	46	44	b.d.	13
9 AB S.A.	25	39	25	15	20
10 PELION S.A.	19	42	16	4	14
11 DINO POLSKA S.A.	18	46	17	0	7
12 PRZEWOZY REGIONALNE	17	42	23	b.d.	4
13 WĘGLOKOKS S.A.	17	46	9	b.d.	12
Średnia	28				

Usługi profesjonalne

	Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
1 ASSECO POLAND S.A.	63	79	32	100	40
2 COMARCH S.A.	61	56	20	95	71
3 CYFROWY POLSAT S.A.	34	66	41	3	26
4 AGORA S.A.	26	48	43	2	13
5 IMPEL S.A.	25	50	41	1	6
6 TELEWIZJA POLSKA S.A.	21	48	12	b.d.	22
Średnia	41				

■ Czempioni Międzynarodowi

■ Czempioni Narodowi

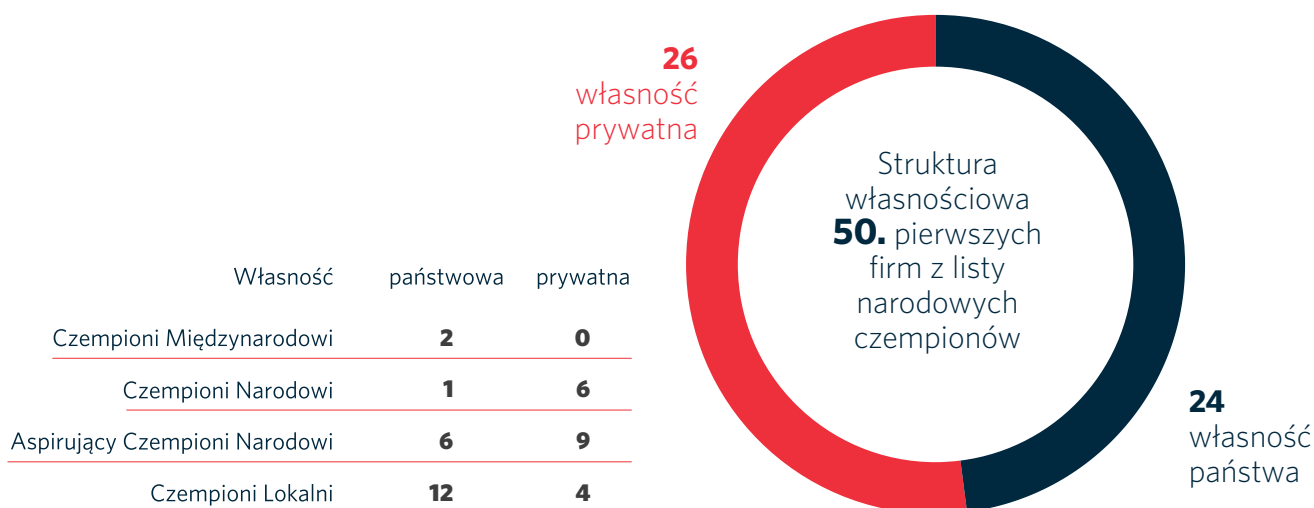
■ Aspirujący Czempioni Narodowi

■ Czempioni Lokalni

■ Pozostałe Duże Firmy

Klasyfikacja czempionów według **własności firmy**

Pod względem struktury właścicielskiej firmy, z pierwszej 50-tki rankingu czempionów narodowych podzieliły się niemalże po równo – spółek znajdujących się w rękach prywatnych było 26, a 24 znajdowały pod kontrolą skarbu państwa (bezpośrednią lub pośrednią poprzez konsorcjum innych firm z kapitałem państwowym). Co ciekawe proporcje te były identyczne jak w poprzednim roku, mimo że zmieniła się lista analizowanych firm.

Podział na prywatne i państwowe był nierówny w poszczególnych kategoriach czempionów. Wyłącznie firmy pod kontrolą skarbu państwa uzyskały tytuł Czempiona Międzynarodowego, ale na kolejnych lokatach przeważały zdecydowanie firmy prywatne. Dopiero grupa Lokalnych Czempionów cechowała się znów przewagą firm z kapitałem publicznym – ich liczba była trzy razy większa niż firm prywatnych.

Wyniki rankingu pokazują, że państwo zdecydowało się wychować kilku międzynarodowych czempionów, którzy cieszą się szczególnym wsparciem politycznym. Pozytywne jest jednak, że firmy prywatne, które często stoją na gorszej pozycji w rywalizacji ze spółkami publicznymi zdominowały kategorię Czempionów Narodowych i firm aspirujących do tego miana.

Pełne wyniki badania

	Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
1 KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	84	89	83	85	78
2 PKN ORLEN	80	83	91	91	56
3 SYNTHOS S.A.	63	55	86	45	64
4 ASSECO POLAND S.A.	63	79	32	100	40
5 POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.	62	84	73	18	72
6 COMARCH S.A.	61	56	20	95	71
7 BORYSZEW S.A.	60	49	44	94	52
8 POLPHARMA S.A.	57	50	26	76	77
9 STALPRODUKT S.A.	57	48	57	80	42
10 CIECH S.A.	54	43	66	92	15
11 GRUPA AZOTY S.A.	54	66	54	33	61
12 TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.	53	44	38	99	32
13 JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.	53	81	49	30	51
14 FAMUR SA (GRUPA TDJ)	52	43	42	64	59
15 GRUPA KĘTY S.A.	50	44	43	86	26
16 AMICA S.A.	49	43	30	87	36
17 SELENA FM S.A.	48	38	62	80	14
18 GRUPA LOTOS S.A.	47	69	28	29	63
19 MLEKOVITA	44	41	7	80	49
20 CERSANIT S.A.	44	43	47	73	13
21 CCC S.A.	43	48	43	72	9
22 TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	42	86	34	1	47
23 POLSKA GRUPA ZBROJENIOWA S.A.	40	55	74	b.d.	31
24 LPP S.A.	37	52	34	51	12
25 POCZTA POLSKA S.A.	35	63	47	17	14
26 OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ - SYSTEM S.A.	35	52	41	0	48
27 CYFROWY POLSAT S.A.	34	66	41	3	26
28 PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.	34	65	39	b.d.	31
29 PKP CARGO S.A.	34	59	45	23	8
30 PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.	33	87	33	1	12
31 ENERGA S.A.	33	68	20	0	43
32 ENEA S.A.	29	74	23	0	19
33 POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT S.A.	28	44	40	b.d.	28
34 POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A.	27	72	24	b.d.	13
35 POLSKIE SIECI ELEKTROENERGETYCZNE S.A.	27	62	13	b.d.	33
36 AGORA S.A.	26	48	43	2	13
37 PKP INTERCITY S.A.	26	46	44	b.d.	13
38 POLIMEX - MOSTOSTAL S.A.	26	45	16	17	25
39 IMPEL S.A.	25	50	41	1	6
40 AB S.A.	25	39	25	15	20
41 TELEWIZJA POLSKA S.A.	21	48	12	b.d.	22
42 GDAŃSKA STOCZNIA REMONTOWA IM. J. PIŁSUDSKIEGO S.A.	20	39	11	b.d.	30
43 PBG S.A.	19	39	12	8	18
44 PELION S.A.	19	42	16	4	14

 Czempioni Międzynarodowi

 Czempioni Narodowi

 Aspirujący Czempioni Narodowi

 Czempioni Lokalni

 Pozostałe Duże Firmy

		Wskaźnik NC	Gospodarka	Branża	Zagranica	Innowacyjność
45	POENERGIA S.A.	18	40	2	10	22
46	DINO POLSKA S.A.	18	46	17	0	7
47	ERBUD S.A.	17	41	8	6	13
48	PRZEWOZY REGIONALNE	17	42	23	b.d.	4
49	WĘGLOKOKS S.A.	17	46	9	b.d.	12
50	ELEKTRIM S.A.	15	47	5	1	8

Miejsca 51-75

(kolejność alfabetyczna)

ABC DATA S.A.
CEDROB
COGNOR HOLDING S.A.
EURO-NET SP. Z O.O.
FABRYKI MEBLI FORTE S.A.
FARMACOL S.A.
FERMY DROBIU WOŹNIAK SP. Z O.O.
GRAAL S.A.
GRUPA MASPEX SP. Z O.O.
INTER CARS S.A.
KRAJOWA SPÓŁKA CUKROWA S.A.
MENNICA POLSKA S.A.
MLEKPOL
NEONET SA
NEUCA S.A.
P P H U SPECJAŁ SP. Z O.O.
PESA HOLDING SP. Z O.O.
TELE-FONIKA KABLE S. A.
TERG S.A.
WIELTON S.A.
WIPASZ S.A.
WORK SERVICE SA
ZAKŁAD FARMACEUTYCZNY ADAMED PHARMA S.A.
ZARMEN SP. Z O.O.
ZESPÓŁ ELEKTROCIEPŁOWNI WROCŁAWSKICH KOGENERACJA S.A.

Miejsca 76-105

(kolejność alfabetyczna)

AMPOL-MEROL SP. Z O.O.
DBK SP. Z O.O.
FIDELTRONIK POLAND SP. Z O.O.
FRAPO - DYSTRYBUCJA SP. Z O.O.
GRUPA PIOTR I PAWEŁ SP. Z O.O.
GRUPA PSB HANDEL S.A.
HURTAP S.A.
INDYKPOL S.A.
KOLPORTER SP. Z O.O.
KOMPUTRONIK S.A.
KONSORCJUM STALI S.A.
NOVA TRADING S.A.
NOWA ITAKA SP. Z O.O.
OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W ŁOWICZU
OSADKOWSKI S.A.
PHUP GNIEZNO SP. Z O.O. HURTOWANIA SP. K.
POLINDUS SP. Z O.O.
POLMAX S.A. S.K.A.
POLMLEK SP. Z O.O.
POLOMARKET SP. Z O.O.
PRUSZYŃSKI SP. Z O.O.
PRZEDSIĘBIORSTWO DYSTRYBUCJI FARMACEUTYCZNEJ SLAWEX SP. Z O.O.
PT DYSTRYBUCJA S.A.
PUH CHEMIROL SP. Z O.O.
SUPERDROB S.A.
TOTALIZATOR SPORTOWY SP. Z O.O.
UNIBEP S.A.
UNIMOT S.A.
X-KOM SP. Z O.O.

Gospodarka

 Czempioni
Międzynarodowi

 Czempioni
Narodowi

 Aspirujący
Czempioni
Narodowi

 Czempioni
Lokalni

 Pozostałe
Duże Firmy

1	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
2	PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.
3	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.
4	POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.
5	PKN ORLEN
6	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.
7	ASSECO POLAND S.A.
8	ENEA S.A.
9	POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A.
10	GRUPA LOTOS S.A.
11	ENERGA S.A.
12	GRUPA AZOTY S.A.
13	CYFROWY POLSAT S.A.
14	PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.
15	POCZTA POLSKA S.A.
16	POLSKIE SIECI ELEKTROENERGETYCZNE S.A.
17	PKP CARGO S.A.
18	COMARCH S.A.
19	SYNTHOS S.A.
20	POLSKA GRUPA ZBROJENIOWA S.A.
21	OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ - SYSTEM S.A.
22	LPP S.A.
23	IMPEL S.A.
24	POLPHARMA S.A.
25	BORYSZEW S.A.
26	CCC S.A.
27	TELEWIZJA POLSKA S.A.
28	AGORA S.A.
29	STALPRODUKT S.A.
30	ELEKTRIM S.A.
31	DINO POLSKA S.A.
32	PKP INTERCITY S.A.
33	WĘGŁOKOKS S.A.
34	POLIMEX - MOSTOSTAL S.A.
35	GRUPA KĘTY S.A.
36	TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.
37	POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT S.A.
38	AMICA S.A.
39	CIECH S.A.
40	FAMUR SA (GRUPA TDJ)
41	CERSANIT S.A.
42	PELION S.A.
43	PRZEWOZY REGIONALNE
44	ERBUD S.A.
45	MLEKOVITA
46	POLENERGIA S.A.
47	PBG S.A.
48	AB S.A.
49	GDAŃSKA STOCZNIA REMONTOWA IM. J. PIŁSUDSKIEGO S.A.
50	SELENA FM S.A.

Gospodarka	Wartość dodana	Zatrudnienie	Średnie wynagrodzenia	Fundusz płac	Płynność i wypłacalność	Wkład do budżetu państwa	Inwestycje i środki trwałe	Kapitalizacja
89	100	86	100	49	53	100	93	100
87	89	89	65	72	64	100	100	100
86	83	81	100	75	67	100	95	100
84	99	81	66	29	88	100	96	100
83	100	78	69	22	67	100	95	100
81	94	82	97	46	59	100	58	72
79	77	81	100	100	73	72	37	100
74	74	75	39	48	92	100	83	100
72	88	89	63	79	52	50	44	23
69	70	57	100	30	63	100	57	100
68	72	67	43	32	100	84	76	92
66	68	73	49	60	95	64	51	78
66	81	57	84	13	70	50	70	100
65	66	88	0	100	19	57	73	75
63	76	100	0	100	3	100	2	0
62	69	45	90	11	96	69	70	75
59	56	80	0	100	92	56	39	49
56	35	59	93	100	99	60	18	31
55	62	50	70	19	100	73	38	38
55	60	76	0	69	68	58	40	39
52	41	49	82	51	52	70	40	48
52	49	75	0	74	53	69	27	42
50	51	75	0	85	83	51	11	27
50	48	60	81	76	52	15	30	10
49	57	68	7	52	54	80	1	33
48	38	72	0	100	65	56	21	33
48	44	48	100	50	58	51	21	3
48	32	50	78	73	93	51	19	32
48	44	61	11	58	78	69	27	41
47	42	61	44	85	55	14	41	15
46	39	72	0	78	51	58	25	31
46	46	64	1	60	54	59	37	16
46	27	60	13	100	100	56	27	20
45	39	55	28	58	96	55	18	30
44	38	57	22	65	57	59	24	35
44	41	62	0	61	100	60	25	0
44	59	41	68	11	7	66	34	3
43	36	51	51	59	64	50	17	30
43	47	54	34	39	74	19	33	40
43	31	59	0	75	86	64	21	37
43	38	63	0	60	95	54	26	9
42	48	67	0	57	21	56	14	3
42	29	63	0	100	61	50	19	3
41	26	46	55	72	96	51	5	27
41	45	52	17	34	92	50	20	6
40	43	12	100	4	75	53	33	33
39	33	46	45	47	51	56	16	27
39	46	37	51	14	65	53	8	30
39	28	28	100	54	62	54	7	2
38	28	42	50	48	66	51	11	28

Branża

Branża **Udział w wartości dodanej
wszystkich branż
i w zatrudnieniu branży głównej** **Rentowność
i zyskowość na
tle branży głównej**

1	PKN ORLEN	91	100	66
2	SYNTHOS S.A.	86	100	46
3	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	83	100	32
4	POLSKA GRUPA ZBROJENIOWA S.A.	74	99	0
5	POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.	73	77	61
6	CIECH S.A.	66	71	50
7	SELENA FM S.A.	62	66	50
8	STALPRODUKT S.A.	57	63	40
9	GRUPA AZOTY S.A.	54	61	36
10	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.	49	32	100
11	POCZTA POLSKA S.A.	47	63	0
12	CERSANIT S.A.	47	46	50
13	PKP CARGO S.A.	45	43	50
14	PKP INTERCITY S.A.	44	57	8
15	BORYSZEW S.A.	44	58	4
16	GRUPA KĘTY S.A.	43	26	93
17	CCC S.A.	43	35	66
18	AGORA S.A.	43	40	50
19	FAMUR SA (GRUPA TDJ)	42	40	50
20	CYFROWY POLSAT S.A.	41	54	3
21	OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ - SYSTEM S.A.	41	39	48
22	IMPEL S.A.	41	38	50
23	POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT S.A.	40	53	0
24	PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.	39	52	0
25	TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.	38	30	62
26	LPP S.A.	34	18	82
27	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	34	44	2
28	PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.	33	36	24
29	ASSECO POLAND S.A.	32	35	22
30	AMICA S.A.	30	8	95
31	GRUPA LOTOS S.A.	28	24	39
32	POLPHARMA S.A.	26	35	0
33	AB S.A.	25	33	0
34	POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A.	24	31	0
35	PRZEWOZY REGIONALNE	23	29	7
36	ENEA S.A.	23	29	4
37	ENERGA S.A.	20	27	1
38	COMARCH S.A.	20	13	42
39	DINO POLSKA S.A.	17	2	64
40	PELION S.A.	16	9	37
41	POLIMEX - MOSTOSTAL S.A.	16	22	0
42	POLSKIE SIECI ELEKTROENERGETYCZNE S.A.	13	17	0
43	TELEWIZJA POLSKA S.A.	12	16	0
44	PBG S.A.	12	13	7
45	GDAŃSKA STOCZNIA REMONTOWA IM. J. PIŁSUDSKIEGO S.A.	11	14	0
46	WĘGLOKOKS S.A.	9	12	0
47	ERBUD S.A.	8	11	0
48	MLEKOVITA	7	10	0
49	ELEKTRIM S.A.	5	6	1
50	POLENERGIA S.A.	2	2	0

Nazwa głównej klasy PKD (numer)

Liczba
pozostałych
ważnych
sekcji

Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (19.20)	4
Produkcja kauczuku syntetycznego w formach podstawowych (20.17)	4
Górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych (07.29)	0
Produkcja broni i amunicji (25.40)	2
Handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym (35.23)	1
Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych (20.13)	2
Produkcja klejów (20.52)	2
Produkcja wyrobów płaskich walcowanych na zimno (24.32)	2
Produkcja nawozów i związków azotowych (20.15)	2
Wydobywanie węgla kamiennego (05.10)	1
Działalność pocztowa objęta obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego) (53.10)	0
Produkcja ceramicznych kafli i płytek (23.31)	2
Transport kolejowy towarów (49.20)	1
Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy (49.10)	0
Produkcja aluminium (24.42)	4
Produkcja aluminium (24.42)	0
Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (47.72)	0
Wydawanie gazet (58.13)	3
Produkcja maszyn dla górnictwa i do wydobywania oraz budownictwa (28.92)	2
Nadawanie programów telewizyjnych ogólnodostępnych i abonamentowych (60.20)	3
Transport rurociągowy (49.50)	0
Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych (81.22)	1
Transport lotniczy pasażerski (51.10)	0
Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy (52.21)	0
Produkcja artykułów gospodarstwa domowego, toaletowych i sanitarnych (17.22)	0
Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (47.71)	0
Handel energią elektryczną (35.14)	3
Handel energią elektryczną (35.14)	2
Działalność związana z oprogramowaniem (62.01)	2
Produkcja elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego (27.51)	0
Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (19.20)	0
Produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych (21.20)	2
Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania (46.51)	2
Wydobywanie węgla kamiennego (05.10)	0
Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy (49.10)	0
Handel energią elektryczną (35.14)	2
Handel energią elektryczną (35.14)	2
Działalność związana z oprogramowaniem (62.01)	1
Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (47.11)	0
Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych (46.46)	0
Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (42.22)	1
Przesyłanie energii elektrycznej (35.12)	0
Nadawanie programów telewizyjnych ogólnodostępnych i abonamentowych (60.20)	0
Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (42.22)	0
Naprawa i konserwacja statków i łodzi (33.15)	1
Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych (46.71)	1
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (41.20)	1
Przetwórstwo mleka i wyrób serów (10.51)	0
Wytwarzanie energii elektrycznej (35.11)	0
Handel energią elektryczną (35.14)	0

 Czempioni
Międzynarodowi

 Czempioni
Narodowi

 Aspirujący
Czempioni
Narodowi

 Czempioni
Lokalni

 Pozostałe
Duże Firmy

Zagranica

	Zagranica	Działalność zagraniczna	Eksport zagraniczna
1	ASSECO POLAND S.A.	100	100
2	TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.	99	96
3	COMARCH S.A.	95	76
4	BORYSZEW S.A.	94	69
5	CIECH S.A.	92	62
6	PKN ORLEN	91	55
7	AMICA S.A.	87	35
8	GRUPA KĘTY S.A.	86	30
9	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	85	27
10	STALPRODUKT S.A.	80	2
11	MLEKOVITA	80	0
12	SELENA FM S.A.	80	86
13	POLPHARMA S.A.	76	65
14	CERSANIT S.A.	73	0
15	CCC S.A.	72	72
16	FAMUR SA (GRUPA TDJ)	64	47
17	LPP S.A.	51	69
18	SYNTHOS S.A.	45	73
19	GRUPA AZOTY S.A.	33	1
20	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.	30	0
21	GRUPA LOTOS S.A.	29	35
22	PKP CARGO S.A.	23	0
23	POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.	18	8
24	POCZTA POLSKA S.A.	17	0
25	POLIMEX - MOSTOSTAL S.A.	17	25
26	AB S.A.	15	75
27	POLENERGIA S.A.	10	0
28	PBG S.A.	8	18
29	ERBUD S.A.	6	25
30	PELION S.A.	4	0
31	CYFROWY POLSAT S.A.	3	13
32	AGORA S.A.	2	0
33	IMPEL S.A.	1	2
34	PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.	1	2
35	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	1	1
36	ELEKTRIM S.A.	1	0
37	ENERGA S.A.	0	0
38	OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ - SYSTEM S.A.	0	0
39	ENEA S.A.	0	0
40	DINO POLSKA S.A.	0	0

	Czempioni Międzynarodowi		Czempioni Narodowi		Aspirujący Czempioni Narodowi
	Czempioni Lokalni		Pozostałe Duże Firmy		

Innowacyjność

	Innowacyjność	Własność intelektualna	Działalność B+R	Współpraca z nauką	Wydajność pracy	
1	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	78	88	26	99	100
2	POLPHARMA S.A.	77	92	90	67	53
3	POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.	72	92	b.d.	100	100
4	COMARCH S.A.	71	52	98	100	31
5	SYNTHOS S.A.	64	65	b.d.	100	100
6	GRUPA LOTOS S.A.	63	59	b.d.	100	100
7	GRUPA AZOTY S.A.	61	97	b.d.	83	56
8	FAMUR SA (GRUPA TDJ)	59	75	41	83	26
9	PKN ORLEN	56	100	25	0	100
10	BORYSZEW S.A.	52	21	46	100	47
11	JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.	51	44	6	65	98
12	MLEKOVITA	49	41	b.d.	83	78
13	OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ - SYSTEM S.A.	48	38	b.d.	83	81
14	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	47	46	b.d.	83	64
15	ENERGA S.A.	43	77	b.d.	0	100
16	STALPRODUKT S.A.	42	42	b.d.	83	44
17	ASSECO POLAND S.A.	40	17	100	0	51
18	AMICA S.A.	36	81	b.d.	0	58
19	POLSKIE SIECI ELEKTROENERGETYCZNE S.A.	33	45	b.d.	0	100
20	TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH S.A.	32	83	b.d.	0	34
21	POLSKA GRUPA ZBROJENIOWA S.A.	31	0	b.d.	100	31
22	PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.	31	21	b.d.	83	19
23	GDAŃSKA STOCZNIA REMONTOWA IM. J. PIŁSUDSKIEGO S.A.	30	33	b.d.	0	100
24	POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT S.A.	28	25	b.d.	0	100
25	GRUPA KĘTY S.A.	26	58	b.d.	0	43
26	CYFROWY POLSAT S.A.	26	20	b.d.	0	100
27	POLIMEX - MOSTOSTAL S.A.	25	50	b.d.	0	50
28	TELEWIZJA POLSKA S.A.	22	6	b.d.	0	100
29	POENERGIA S.A.	22	6	b.d.	0	100
30	AB S.A.	20	0	0	0	100
31	ENEA S.A.	19	20	b.d.	0	66
32	PBG S.A.	18	13	b.d.	0	70
33	CIECH S.A.	15	0	b.d.	0	77
34	POCZTA POLSKA S.A.	14	39	0	0	13
35	SELENA FM S.A.	14	0	b.d.	0	71
36	PELION S.A.	14	23	0	0	34
37	POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A.	13	13	b.d.	0	47
38	PKP INTERCITY S.A.	13	18	b.d.	0	38
39	ERBUD S.A.	13	10	b.d.	0	48
40	AGORA S.A.	13	6	b.d.	0	54
41	CERSANIT S.A.	13	23	b.d.	0	28
42	WĘGLOKOKS S.A.	12	28	b.d.	0	20
43	PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.	12	6	b.d.	0	52
44	LPP S.A.	12	25	b.d.	0	20
45	CCC S.A.	9	20	b.d.	0	15
46	ELEKTRIM S.A.	8	0	b.d.	0	39
47	PKP CARGO S.A.	8	13	b.d.	0	19
48	DINO POLSKA S.A.	7	13	b.d.	0	16
49	IMPEL S.A.	6	6	b.d.	0	21
50	PRZEWOZY REGIONALNE	4	0	b.d.	0	19

Aneks metodyczny

Wskaźnik narodowych czempionów (wskaźnik NC) jest średnią arytmetyczną wartości punktowych uzyskanych dla czterech indeksów w kategoriach: gospodarka, branża, zagranica i innowacyjność. Wskaźnik NC został obliczony dla 50 grup kapitałowych (zwanymi zamiennie „firmami”), które uzyskały najwyższą punktację w kategorii gospodarka. Indeks ten został z kolei obliczony dla 105 grup będących pod kontrolą polskiego kapitału, które miały powyżej 1 mld zł przychodów rocznie w 2017 r., zatrudniały ponad 100 osób, a kapitał firmy wynosi ponad 100 mln zł. Wykorzystaliśmy dane w ujęciu skonsolidowanym dla całej grupy kapitałowej. Wskaźnik NC dla każdej firmy został zaokrąglony do liczb naturalnych.

Indeks: gospodarka

Wskaźnik obliczony jest na podstawie ośmiu subindeksów, z których każdy obrazuje inny mechanizm wpływu firmy na gospodarkę:

Wartość dodana wytworzona przez firmę w 2017 r. obliczana jest na podstawie danych skonsolidowanych z firmy lub – w przypadku braku danych – jako iloczyn sumy ilorazów wartości dodanej i przychodu dla głównego działu PKD działalności danej firmy oraz przychodu danej firmy. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$G_i^1 = 100 * \frac{\log(10 * VA_i)}{\log(10 * VA_{MAX})}$$

gdzie VA_i to wartość dodana i-tej firmy, a VA_{MAX} to najwyższa wartość dodana ze wszystkich badanych firm (w mld PLN). Ponadto w każdym miejscu aneksu, w którym odwołujemy się do pojęcia logarytm, chodzi o logarytm o podstawie 10.

Zatrudnienie jest obliczane na podstawie liczby wszystkich pracowników zatrudnionych w danej firmie na koniec 2017 r. w przeliczeniu na pełne etaty ze sprawozdania rocznego firmy. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$G_i^2 = 100 * \frac{\log(10 * E_i)}{\log(10 * E_{MAX})}$$

gdzie E_i to zatrudnienie w i-tej firmie, a E_{MAX} to najwyższe zatrudnienie ze wszystkich badanych firm (w tys. osób).

Średnie wynagrodzenia są obliczane na podstawie średniego rocznego wynagrodzenia brutto w firmie z otrzymanej od przedsiębiorstw ankiety. Jeżeli firma udostępnia dane na temat wydatków na pracowników to obliczany jest iloraz tych danych oraz liczby

zatrudnionych. W przypadku braku danych wykorzystujemy średnie wynagrodzenie w głównej sekcji PKD. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$G_i^3 = \begin{cases} 100 & \text{jeżeli } w_i \geq 2\bar{w} \\ 100 * \frac{w_i - \bar{w}}{\bar{w}} & \text{jeżeli } w_i \in (\bar{w}; 2\bar{w}) \\ 0 & \text{jeżeli } w_i \leq \bar{w} \end{cases}$$

gdzie w_i to średnie wynagrodzenie w i-tej firmie, a \bar{w} to średnie roczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w Polsce w 2017 r.

Fundusz płac jest obliczany na podstawie danych uzyskanych dla punktów 1-3 zgodnie ze wzorem:

$$G_i^4 = \text{Min} \left\{ 100 * \frac{E_i * w_i}{VA_i}; 100 \right\}$$

Wkład do budżetu państwa obliczany jest na podstawie danych o zapłaconych przez daną firmę podatkach w 2016 r. pozyskanych z rozsyłanych do przedsiębiorstw ankiet lub – w przypadku braku odpowiedzi na ankietę – z danych z skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r. jako różnica pomiędzy zyskiem brutto i zyskiem netto (po odjęciu podatku) plus podatki sektorowe płacone przez daną firmę. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$G_i^5 = 50 * \text{Min} \left\{ 10^3 * \frac{TAX_i}{BTAX}; 1 \right\} + 50 * 1_{PL}(Reg_i)$$

gdzie TAX_i to wartość zapłaconych podatków przez i-tą firmę, $BTAX$ to łączne dochody podatkowe budżetu państwa w 2017 r. mierzone w tysiącach złotych, 1_{PL} to indyktor zbioru jednoelementowego

złożonego z Polski, a Reg_i to kraj zarejestrowania podmiotu dominującego w i-tej grupie kapitałowej.

Środki trwałe są obliczane na podstawie danych na koniec 2017 r. pozyskanych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r. a inwestycje na podstawie danych o nakładach brutto na środki trwałe w 2017 r. pozyskanych z ankiety rozsyłanej wśród przedsiębiorstw lub – w przypadku braku odpowiedzi na ankietę – na podstawie estymacji analogicznej do tej z pkt. 2. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$G_i^6 = 0,5 * \text{Min} \left\{ 10^4 * \frac{GFCF_i}{GFCF}; 100 \right\} + 0,5 * \text{Min} \left\{ 100 * \frac{\log(10 * K_i)}{\log(10 * K_{MAX})}; 100 \right\}$$

gdzie $GFCF_i$ to wartość nakładów na środki trwałe i-tej firmy, $GFCF$ to wartość nakładów brutto na środki trwałe w gospodarce narodowej, K_i to wartość środków trwałych i-tej firmy, K_{MAX} to najwyższa wartość K wśród wszystkich badanych firm.

Płynność i wypłacalność są obliczane na podstawie danych *solvency ratio* i *liquidity ratio* (wyliczonych zgodnie z zaleceniami polskiej sprawozdawczości rachunkowej) pozyskanych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$G_i^7 = 50 * F(x = SR_i, \mu = 20, s = 2) + 50 * F(x = LR_i, \mu = 1, s = \frac{1}{6})$$

gdzie SR_i to wskaźnik *solvency ratio* i-tej firmy, LR_i to wskaźnik *liquidity ratio* i-tej firmy, a $F(x,u,s)$ to dystrybucja rozkładu logistycznego z argumentem x o parametrach u i s .

Kapitalizacja jest obliczana na podstawie wartości nominalnej kapitału własnego (mln zł) na koniec 2017 r. pozyskanej ze sprawozdania finansowego firmy oraz na podstawie informacji czy dana spółka była spółką giełdową na koniec 2018 r. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$G_i^8 = \text{Min} \left\{ 75 * \frac{Funds_i}{Funds_{10}}; 75 \right\} + 25 * \mathbf{1}_{GPW}(i)$$

gdzie $Funds_i$ to wartość kapitału własnego i-tej firmy, $Funds_{10}$ to dolna wartość graniczna 10. decyła rozkładu $Funds_i$ wśród wszystkich badanych firm, GPW to zbiór wszystkich firm notowanych na głównym rynku akcji GPW, $\mathbf{1}_{GPW}$ to indyktor tego zbioru.

Cały indeks w kategorii gospodarka obliczany jest jako średnia ważona powyższych komponentów zgodnie ze wzorem:

$$G_i = 0,3 * G_i^1 + 0,2 * G_i^2 + 0,1 * G_i^3 + 0,1 * G_i^4 + 0,1 * G_i^5 + 0,1 * G_i^6 + 0,05 * G_i^7 + 0,05 * G_i^8$$

Indeks: branża

Wskaźnik obliczony jest na podstawie dwóch subindeksów, z których pierwszy obrazuje pozycję firmy w swojej i innych istotnych branżach. Drugi pokazuje jej wydajność i zyskowość na tle innych firm z tej samej branży:

Wskaźnik udziału w branży jest obliczany na podstawie danych o przychodach, zatrudnieniu i wydatkach inwestycyjnych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r. oraz na podstawie danych o segmentach działalności gospodarczej z otrzymanych ankiet lub szacowanych na podstawie raportów rocznych firm oraz ogólnodostępnych informacji. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$B_i^1 = \text{Min} \left\{ 60 * \frac{GO_i}{GO_k} + 20 * \frac{E_i}{E_k} + 10 * \frac{GFCF_i}{GFCF_k} + 10 * \sum_{j \in N} \mathbf{1}_{1\%} \left(\frac{GO_{ij}}{GO_j} \right); 100 \right\}$$

gdzie GO_i to wartość przychodów i-tej firmy z tytułu głównej działalności według klas PKD, GO_k to wartość przychodów w k-tej klasy PKD, która stanowi główną działalność i-tej firmy, E_i to zatrudnienie i-tej firmy, E_k to zatrudnienie w k-tym dziale PKD, który stanowi główną działalność i-tej firmy, $GFCF_i$ to wartość nakładów brutto na środki trwałe i-tej firmy, $GFCF_k$ to wartość nakładów brutto na środki trwałe w k-tym dziale PKD, który stanowi główną działalność i-tej firmy, N to zbiór wszystkich pozostałych klas PKD, w których i-ta firma uzyskuje co najmniej 3 proc. swoich przychodów, 1% to zbiór wszystkich liczb naturalnych większych lub równych 1 proc., GO_{ij} to wartość przychodów i-tej firmy w j-tej klasie PKD, a GO_j to wartość przychodów w j-tej klasie PKD. Wszystkie powyższe dane zostały zebrane dla 2017 r.

Wskaźnik rentowności na tle branży obliczany jest na podstawie danych o wskaźniku ROA (procentowej relacji zysku netto do wartości aktywów) oraz marży brutto z ankiet otrzymanych od firm lub ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$B_i^2 = \text{Min} \{ \text{Max} \{ 10 * (ROA_i - ROA_k); 0 \}; 50 \} + \text{Min} \{ \text{Max} \{ 5 * (GM_i - GM_k); 0 \}; 50 \}$$

gdzie ROA_i to wskaźnik ROA i-tej firmy, ROA_k to wskaźnik ROA w k-tej klasy PKD, która stanowi główną działalność i-tej firmy, GM_i to marża brutto i-tej firmy, GM_k to marża brutto w k-tej klasie PKD, która stanowi główną działalność i-tej firmy.

Cały indeks w kategorii branża obliczany jest jako średnia ważona powyższych komponentów zgodnie ze wzorem:

$$B_i = 0,75 * B_i^1 + 0,25 * B_i^2$$

Indeks: zagranica

Wskaźnik ten jest obliczony na podstawie dwóch subindeksów, z których pierwszy obrazuje zakres działalności zagranicznej firmy, a drugi znaczenie eksportu dla wielkości przedsiębiorstwa:

Działalność zagraniczna obliczana jest na podstawie danych o liczbie podmiotów z grupy kapitałowej zarejestrowanych poza granicami Polski oraz udziały przychodów z wygenerowanych przez podmioty zagraniczne w całości przychodów z otrzymanej od przedsiębiorstw ankiety, a jeżeli ta nie była udostępniona to na podstawie szacunków własnych w oparciu o raporty roczne za 2017 r. oraz publicznie dostępne informacje. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$Z_i^1 = 100 * \frac{\log(A_i + 1)}{\log(A_{Max})}$$

gdzie A_{Max} to najwyższa wartość A_i dla firm z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodowych czempionów przy czym A_i jest liczone następująco:

$$A_i = 100 * FE_i * FR_i$$

gdzie FE_i to odsetek podmiotów grupy kapitałowej zarejestrowanych za granicą, a FR_i to udział przychodów z podmiotów zagranicznych w całkowitych przychodach grupy kapitałowej.

Wskaźnik eksportu obliczany jest na podstawie danych o liczbie krajów, do których eksportowane są towary i usługi danej firmy uzyskanej z ankiety od przedsiębiorstw lub w przypadku braku odpowiedzi na ankietę z publicznie dostępnych danych na temat działalności firmy w tym z raportów rocznych. Uwzględnione są również dane o udziale przychodów ze sprzedaży na eksport w całości przychodów uzyskane ze sprawozdań finansowych za 2017 r., z ankiet lub z ogólnodostępnych informacji. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$Z_i^2 = \text{Min} \left\{ 100 * \frac{x_i + \bar{x}}{2\bar{x}} * ER_i ; 100 \right\}$$

gdzie x_i to liczba krajów, do których i-ta firma sprzedaje swoje towary i usługi, \bar{x} to mediana liczby krajów, do których firmy z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodowych czempionów sprzedają swoje towary i usługi, a ER_i to udział sprzedaży na eksport w przychodach i-tej firmy.

Cały indeks w kategorii zagranica obliczany jest jako średnia ważona powyższych komponentów zgodnie ze wzorem:

$$Z_i = 0,2 * Z_i^1 + 0,8 * Z_i^2$$

Indeks: innowacyjność

Wskaźnik obliczany jest na podstawie czterech subindeksów, z których każdy obrazuje inny wymiar innowacyjności danej grupy kapitałowej:

Własność intelektualna obliczana jest na podstawie danych o liczbie patentów i znaków handlowych aktualnie obowiązujących, widniejących w bazie Espacenet polskiego urzędu patentowego oraz należących do danej grupy kapitałowej na koniec 2018 r. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$I_i^1 = 0,75 * \text{Min} \left\{ 100 * \frac{\log(P_i + 1)}{\log(P_{10})} ; 100 \right\} + 0,25 * \text{Min} \left\{ 100 * \frac{\log(ZT_i + 1)}{\log(ZT_{10})} ; 100 \right\}$$

gdzie P_i to liczba patentów zarejestrowanych przez i-tą firmę, P_{10} to dolna wartość graniczna 10. decyla rozkładu liczby patentów zarejestrowanych przez firmy z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodo-

wych czempionów, ZT_i to liczba znaków towarowych zarejestrowanych przez i-tą firmę, ZT_{10} to dolna wartość graniczna dziesiątego decyla rozkładu liczby znaków towarowych zarejestrowanych przez firmy z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodowych czempionów.

Działalność B+R obliczana jest na podstawie danych o liczbie pracowników badawczo-rozwojowych oraz wydatkach firmy na badania i rozwój (B+R) sprawozdanych przez firmy w ankiecie. Brakujące dane były gromadzone na podstawie ogólnodostępnych źródeł, w tym raportów rocznych za 2017 r. W przypadku wielu grup kapitałowych dane nie były dostępne, co wiązało się z przyjęciem do dalszych obliczeń, że subindeks działalności B+R dla danej firmy jest równy 0. Dla grup kapitałowych, dla których były dostępne dane, subindeks obliczany jest zgodnie ze wzorem:

$$I_i^2 = \text{Min} \left\{ 50 * \frac{\log(E_i^{BR} + 1)}{\log(E_{10}^{BR})} ; 50 \right\} + \text{Min} \left\{ 50 * \frac{\log(BR_i + 1)}{\log(BR_{10})} ; 50 \right\}$$

gdzie E_i^{BR} to liczba pracowników B+R zatrudnionych przez i-tą firmę, E_{10}^{BR} to dolna wartość graniczna dziesiątego decyla rozkładu liczby pracowników B+R zatrudnionych przez firmy z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodowych czempionów, BR_i to liczona w mln PLN wysokość wydatków na B+R przez i-tą firmę, BR_{10} to dolna wartość graniczna 10. decyla rozkładu wysokości wydatków B+R liczonych w mln PLN przez firmy z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodowych czempionów.

Współpraca z nauką obliczana jest na podstawie danych z NCBiR na temat liczby projektów badawczych realizowanych przez którąkolwiek z firm w grupie kapitałowej w ramach programów NCBiR na koniec 2018 r. oraz na podstawie danych na temat finansowania jednostek badawczych przez firmy z grupy kapitałowej w 2017 r. deklarowany w ankietach otrzymanych od firm. W przypadku firm, które nie nadesłały ankiet wartość ta została przyjęta jako 0. Subindeks obliczany jest zgodnie ze wzorem:

$$I_i^3 = \text{Max} \left\{ \text{Min} \left\{ 100 * \frac{NCBiR_i}{NCBiR_{10}} ; 100 \right\} ; \text{Min} \left\{ 100 * \frac{\log(Fin_i + 1)}{\log(Fin_{10})} ; 100 \right\} \right\}$$

gdzie $NCBiR_i$ to liczba projektów badawczych realizowanych przez i-tą firmę, $NCBiR_{10}$ to dolna wartość graniczna 10. decyla rozkładu liczby projektów badawczych realizowanych przez firmy z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodowych czempionów, Fin_i to wartość nakładów i-tej firmy na finansowanie jednostek badawczych w tys. zł, a Fin_{10} to dolna wartość graniczna 10. decyla rozkładu nakładów na finansowanie jednostek badawczych firm z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodowych czempionów.

Wydajność pracy obliczana jest na podstawie danych o wartości dodanej i zatrudnieniu w grupie kapitałowej uzyskanych na potrzeby indeksu w kategorii gospodarka. Następnie wartość subindeksu obliczana jest zgodnie ze wzorem:

$$I_i^4 = \text{Min} \left\{ 100 * \frac{va_i}{va_4} ; 100 \right\}$$

gdzie va_i to wartość dodana na jednego zatrudnionego w i-tej firmie, va_4 to dolna wartość graniczna czwartego kwartyla rozkładu wartości dodanej na zatrudnionego w firmach z pierwszej pięćdziesiątki rankingu narodowych czempionów.

Cały indeks w kategorii innowacyjność obliczany jest jako średnia ważona powyższych komponentów zgodnie ze wzorem:

$$I_i = 0,3 * I_i^1 + 0,25 * I_i^2 + 0,25 * I_i^3 + 0,2 * I_i^4$$

BIBLIOGRAFIA

Literatura i raporty:

Bitzinger, Richard A.; Popescu, Nicu et al., Defence industries in Russia and China: players and strategies, Raport Nr 38, European Union Institute for Security Studies, grudzień 2017, https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/Report_38_Defence-industries-in-Russia-and-China.pdf

Leen, Chiam Ching; Hong, Helen; Ning Hoi Kwan, Flora; Wan Ying, Tay, Creative and Critical Thinking in Singapore Schools, National Institute of Education, Nanyang Technological University, 2014, https://www.nie.edu.sg/docs/default-source/nie-working-papers/niewp2_final-for-web_v2.pdf?sfvrsn=2

Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition, OECD, https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/oslo-manual-2018_9789264304604-en#page22

Regulation of Cryptocurrency Around the World, The Law Library of Congress, Global Legal Research Center, czerwiec 2018, <https://www.loc.gov/law/help/cryptocurrency/cryptocurrency-world-survey.pdf>

Schwab, Klaus, The Global Competitiveness Report 2018, World Economic Forum, <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

Skonsolidowany raport finansowy Samsunga za 2017 r., https://images.samsung.com/is/content/samsung/p5/global/ir/docs/2017_con_quarter04_all.pdf

The State of University-Business Cooperation in Europe, Final report, Komisja Europejska, 2018, <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1b03ee59-67a4-11e8-ab9c-01aa75ed71a1/language-en>

Transition Report 2018-19, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, <https://www.ebrd.com/transition-report-201819>

Zetsche, Dirk Andreas; Buckley, Ross P.; Arner, Douglas W.; Barberis, Janos Nathan, Regulating a Revolution: From Regulatory Sandboxes to Smart Regulation, 14 sierpnia 2017 [w:] 23 Fordham Journal of Corporate and Financial Law 31-103 (2017) [w:] European Banking Institute Working Paper Series 2017 No. 11 [w:] University of Luxembourg Law Working Paper No. 006/2017 [w:] University of Hong Kong Faculty of Law Research Paper No. 2017/019 [w:] UNSW Law Research Paper No. 17-71, Center for Business and Corporate Law (CBC) Working Paper Series 001/2017, udostępnione przez SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3018534> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3018534>

Zbiory danych i publikacje rządowe:

5G Strategy for Germany, Federal Ministry of Transport and Digital Infrastructure of Germany, 14 września 2017, <https://www.bmvi.de/SharedDocs/EN/publications/5g-strategy-for-germany.html>

Corporation Tax: the Patent Box, UK Government Guidance, <https://www.gov.uk/guidance/corporation-tax-the-patent-box>

Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2017 r., GUS, 2018, <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/nauka-i-technika/dzialalnosc-badawcza-i-rozwojowa-w-polsce-w-2017-roku,8,7.html>

European Innovation Scoreboard 2018, Komisja Europejska, https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en

Fleurant, Aude; Kuimova, Alexandra; Tian, Nan; Wezeman, Peter D.; Wezeman, Siemon T.,
The SIPRI Top 100 Arms-Producing and Military Services Companies, 2017, SIPRI Fact Sheet, grudzień 2018,
https://www.sipri.org/sites/default/files/2018-12/fs_arms_industry_2017_0.pdf

Knowledge Development Box (KDB), Irish Tax and Customs,
<https://www.revenue.ie/en/companies-and-charities/reliefs-and-exemptions/knowledge-development-box-kdb/index.aspx>

OECD Review of National R&D Tax Incentives and Estimates of R&D Tax Subsidy Rates 2018, OECD,
<http://www.oecd.org/sti/rd-tax-stats-design-subsidy.pdf2017>

Piaskownica regulacyjna KNF, Komisja Nadzoru Finansowego,
https://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/fin_tech/Piaskownica_regulacyjna_KNF

Regulatory Sandbox, Financial Conduct Authority, listopad 2015,
<https://www.fca.org.uk/publication/research/regulatory-sandbox.pdf>

R&D Tax Incentives : France, OECD, 2017, <http://www.oecd.org/sti/rd-tax-stats-france.pdf>

R&D Tax Incentives : Ireland, OECD, 2017, <http://www.oecd.org/sti/rd-tax-stats-ireland.pdf>

VentureEU: Pan-European Venture Capital Funds-of-Funds Programme, European Commission Fact Sheet,
Komisja Europejska, 2018, http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2764_en.htm

Artykuły prasowe:

Peng, Tony, Global Survey of Autonomous Vehicle Regulations, Medium.com,
<https://medium.com/syncedreview/global-survey-of-autonomous-vehicle-regulations-6b8608f205f9>

Preen, Mark, China's City Clusters: The Plan to Develop 19 Super-regions, China Briefing, 14 sierpnia 2018,
<http://www.china-briefing.com/news/chinas-city-clusters-plan-to-transform-into-19-super-regions/>

Ramsey, Thomas, These Countries Are The Best For Cryptocurrency Investors, CryptoDaily, 22 marca 2018,
<https://cryptodaily.co.uk/2018/03/these-countries-are-the-best-for-cryptocurrency-investors/>

Sheng, Andrew, Geng, Xiao, China is building 19 'supercity clusters', World Economic Forum, 3 września 2018, <https://www.weforum.org/agenda/2018/09/how-cities-are-saving-china>

Strony biur polityki regionalnej Unii Europejskiej:

European Network of Defence-Related Regions, <https://www.endr.eu/>

European Regions Research and Information Network, <https://www.errin.eu/>

Network of European Regions Using Space Technologies, <http://www.nereus-regions.eu/>

Start-Up Europe Regions Network, <http://startupregions.eu/>

Podziękowania

Chcielibyśmy złożyć specjalne podziękowania dla firm, które odpowiedziały na naszą ankietę i udostępniły niepubliczne dane na temat swojej działalności gospodarczej na potrzeby rankingu. Są to:

AB S.A.
ASSECO POLAND S.A.
BORYSZEW S.A.
CIECH S.A.
COMARCH S.A.
CYFROWY POLSAT S.A.
ENEA S.A.
FABRYKI MEBLI FORTE S.A.
FAMUR S.A.
JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.
KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
PELION S.A.
PKN ORLEN S.A.
POCZTA POLSKA S.A.
POLPHARMA S.A.
STALPRODUKT S.A.
TORUŃSKIE ZAKŁADY MATERIAŁÓW
OPATRUNKOWYCH S.A.
WIELTON S.A.

Wiedza szyta na miarę

RAPORTY TEMATYCZNE

Nasze opracowania wyróżniają się fachową wiedzą, ciekawym ujęciem tematu, zrozumiałym językiem i dopracowaną szatą graficzną. Piszemy na potrzeby wewnętrzne i do użytku publicznego.

PREZENTACJE DLA ZARZĄDÓW

Regularnie briefujemy zarządy polskich i międzynarodowych firm na temat sytuacji w Polsce, w Unii, koniunktury gospodarczej i otoczenia biznesu. Nasi analitycy występują także zagranicą.

MAPOWANIE INTERESARIUSZY

Stale monitorujemy działalność instytucji krajowych i unijnych, dzięki czemu wiemy, kto, kiedy i dlaczego podejmuje decyzje regulacyjne i legislacyjne. Skorzystaj z naszej wiedzy instytucjonalnej.

DOSSIER

Potrzebujesz krótkiego opracowania na ważny dla Ciebie temat? Przygotowujemy dossier na misje handlowe, wizyty zagranicznych członków zarządów w Polsce i o kluczowych wydarzeniach gospodarczych i politycznych.

więcej na: www.politykainsight.pl

kontakt@politykainsight.pl
(+48) 22 456 87 77

POLITYKA
INSIGHT